

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE
Turjaška 1, 1000 Ljubljana, Tel.: (01) 20 01 193, Fax: (01) 42 57 293

POROČILO O IZVEDBI PROGRAMA DELA ZA LETO 2004

in

PROGRAM DELA ZA LETO 2005

Ljubljana, 9.3.2005

FINANCIRANJE PROGRAMA

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije (ZBDS) ima status društva, ki deluje v javnem interesu, njegovo delovanje omogočajo proračunska in lastna sredstva. Izvedba programa dela za leto 2004 je bila financirana iz naslednjih virov: proračunskih sredstev Ministrstva za kulturo (sofinanciranje delovanja organov ZBDS in izvedbe posameznih programskih sklopov po pogodbi št- 3511-04-042068 o financiranju in izvedbi javnega kulturnega programa v obdobju 2004-2006), Ministrstva za šolstvo, znanost in šport (sofinanciranje izdajanja revije Knjižnica) ter lastnih sredstev ZBDS (prispevek iz članarin članov posameznih območnih bibliotekarskih društev in prihodek iz prodaje lastnih storitev oziroma proizvodov npr. prodaja revije Knjižnica ter sredstev sponzorjev strokovnih posvetovanj). V letu 2004 je ZBDS finančno leto zaključil pozitivno, poraba sredstev pa je potekala v skladu s sprejetim programom dela in finančnim načrtom. Kontrolo porabe proračunskih sredstev izvajata omenjeni ministrstvi med proračunskim letom in na osnovi letnega poročila o delu in finančnega poročila, stalni nadzor nad porabo sredstev pa izvaja Nadzorni odbor ZBDS.

PROGRAMSKI SKLOP: Strokovno delo na področju dejavnosti združenja in njegovih članov: delo predsedstva ZBDS, sekcij, strokovnih komisij in skladov ter pokrajinskih društev

DELO PREDSEDSTVA ZBDS

V letu 2004 je strokovno delo ZBDS potekalo v okviru predsedstva, sekcij, komisij in delovnih skupin. Predsedstvo se je v navedenem obdobju sestalo na sedmih sejah, od tega na dveh korespondenčnih in eni izredni. Na izredni seji 5. 5. 2004 je med drugim obravnavalo odstopni izjavi predsednika Srečka Mačka in podpredsednice Mateje Ločniškar-Fidler. 17. septembra je bila sklicana skupščina ZBDS, ki je sprejela odstopne izjave članov vodstva in potrdila novo vodstvo tj. dr. Melito Ambrožič (NUK) kot predsednico in Sandro Kurnik-Zupanič (UKM) kot podpredsednico. Kandidatov za strokovnega tajnika ZBDS ni bilo.

Predsedstvo je nadaljevalo v prejšnjem mandatu začeto razpravo o reorganizaciji ZBDS in spremembi Statuta. Komisija za spremembo statuta je opravila načrtovano delo in pripravila predlog sprememb, ki bodo osnova za nadaljnje delo v zvezi z reorganizacijo zveze. Predlagane spremembe se nanašajo samo na uskladitev besedila s predvidenimi spremembami zakona s področja delovanja društev, predlog organizacijskih sprememb pa je še v pripravi. Predsedstvo je imenovalo Komisijo za pripravo predloga za reorganizacijo ZBDS, ki je v letu 2004 pripravila le možna izhodišča za novo organiziranost (več variant, po vzgledu uspešnih združenj iz drugih držav), dokončni predlog pa mora biti pripravljen do skupščine ZBDS oktobra 2005.

V okviru promocijske dejavnosti v letu 2004 ni bila izvedena akcija podelitve stanovskih priznanj. Predsedstvo je namreč sprejelo sklep, da se predvidena podelitev Čopovih diplom in priznanj za leto 2004 opravi v letu 2005, ko bo skupno

posvetovanje ZBDS. V 6. številki Knjižničarskih novic je bil zato objavljen preklic objavljenega razpisa za podelitev stanovskih nagrad. ZBDS je nato zaprosil MK za spremembo v programskem sklopu, in sicer za porabo sredstev, namenjenih nagradam, za pripravo in tisk promocijskega gradiva. Natisnjena je bila zloženska Manifest ZBDS o razvoju knjižnic in knjižničarstva, za tisk pa je bila pripravljena predstavljena zbiranka ZBDS, za donatis se pripravlja zbiranka z Etičnim kodeksom slovenskih knjižničarjev, v prevajanju je tudi Manifest ZBDS, ki naj bi bil objavljen v angleškem jeziku v začetku leta 2005.

Posebno pozornost je združenje namenilo promociji članstva, in sicer v sodelovanju s področnimi društvi in sekcijami ZBDS. V sodelovanju s Sekcijo študentov bibliotekarstva se je posvetilo ciljni skupini študentov bibliotekarstva, saj jih je kot bodoče bibliotekarske strokovnjake smiselno pritegniti čimprej v delo društev in ostalih delovnih teles ZBDS. Izboljšanje sodelovanja med področnimi društvi in ZBDS ter delovnimi telesi ZBDS je bila namenjena udeležba predstavnika predsedstva na občnih zborih društev bibliotekarjev Primorske, Gorenjske, Ljubljana, Slovenske sekcije IBBY in na sestankih Sekcije študentov bibliotekarstva, Sekcije za domoznanstvo in Komisije za terminologijo.

V obravnavanem obdobju se je ZBDS aktivno odzval ob problematiki financiranja dejavnosti Mariborske knjižnice, javni razpravi o knjižničnem nadomestilu in problematiki financiranja raziskovalne dejavnosti Oddelka za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo.

Glede na uveljavljeni koncept organizacije izobraževalnih vsebin so bila v letu 2004 uspešno izvedena tri strokovna predavanja. Na osnovi letnega načrta pa so potekale v organizaciji sekcij priprava in izvedba naslednjih posvetovanj:

- Sekcija za splošne knjižnice je izvedla posvetovanje z naslovom **“SODELOVANJE IN PARTERSTVO – DIGITALNO”**, ki je bilo 27. in 28. 9. 2004 v Kranjski Gori.
- Sekcija za šolske knjižnice je izvedla kongres z naslovom **“ŠOLSKE KNJIŽNICE VČERAJ, DANES, JUTRI”**, 21. – 23. oktober 2004 v Radencih.
- Sekcija za potujoče knjižnice je organizirala od 1. do 2. julija 2004 v Slovenski Bistrici **13. MEDNARODNO SREČANJE POTUJOČIH KNJIŽNIC**.
- Sekcija za specialne knjižnice in Sekcija za visokošolske knjižnice sta skupaj organizirali posvetovanje z naslovom **“PARTNERSTVO ZA PRENOS ZNANJA”**, ki je bilo 18. in 19. novembra 2004 v Ljubljani (10. posvetovanje specialnih knjižnic in 3. posvetovanje visokošolskih knjižnic).

V obravnavanem letu je Zveza namenila več pozornosti sodelovanju z lokalnimi društvi na področju organizacije izobraževalnih vsebin in jim ponudila naslednja predavanja:

- **Medknjižnična izposoja danes in jutri**. Predavateljici **Vida Močnik** (CTK) in **Valerija Žagar** (NUK), ki sta predstavili zanimivosti in novosti z 8. konference

o medknjižnični izposoji in dobavi dokumentov, ki je bila v Canberri (od 28. do 31. oktobra 2003).

- **Gradnja knjižnic: mednarodne izkušnje.** Predavateljica je bila **Martina Rozman Salobir** (Osrednja knjižnica Celje).
- **Kakovost v knjižnici: projekt Mariborske knjižnice Maribor.** Predavateljica **Sabina Fras-Popović** (Mariborska Knjižnica).

Izhodišča za delo v letu 2005:

Ocenjujemo, da je dosednji obseg dejavnosti Zveze in njenih delovnih teles preveč obsežen glede na to, da le-ta nima profesionalnega kadra, ki bi izvajal zlasti administrativno-tehnično podporo dejavnostim. Sklep predsedstva, da vsako drugo leto potekajo posvetovanja sekcij (ob enakih, in zaradi odstopa strokovne tajnice, še slabših pogojih), je povzročil potrebo po dodatnih računovodskih in administrativno-tehničnih opravilih. Premalo natančno opredeljena poslanstva in cilji delovanja sekcij in komisij pa povzročata dokaj obsežen program dela le-teh, z akcijami ki bi morebiti sodile prej v dejavnost področnih društev. Cilji so bili pri nekaterih delovnih telesih postavljeni brez zaključnih terminov in opredelitve pričakovanih koristi ter učinkov, precej jih je bilo oblikovanih tako, da so bili nemerljivi in ni bilo možno natančno ovrednotiti njihove uresničitve. Zato bo v letu 2005 več pozornosti posvečene pripravi letnih planov dela po enotni metodologiji. Kljub težavam je bil v letu 2004 izveden zelo obsežen program z različnimi dejavnostmi, ki so terjale ogromno prostovoljnega angažiranja članov predsedstva, sekcij, komisij in skladov. Ocenjujemo, da je v letu 2004 ZBDS uspešno uresničeval svoje poslanstvo, analiza slabosti v njegovem delovanju pa je dala izhodišča za načrtovanje dejavnosti v letu 2005.

V letu **2005** je načrtovana reorganizacija vodstva in strokovnih teles ZBDS ter samega delovanja združenja, ki jo terjajo na eni strani spremembe okolja (način financiranja, hitre spremembe v vseh delih okolja, potreba bo bolj aktivni vlogi v reševanju posameznih strokovnih in statusnih vprašanj na področju knjižničarstva, potreba po partnerstvu s sorodnimi združenji in organizacijami s področja knjižničarstva in sorodnih področij ipd.), ter na drugi strani težnja po še večji preglednosti delovanja in zagotavljanju njegove učinkovitosti. Vodstveni organi morajo biti organizirani v skladu z modeli, ki so jih uvedla združenja v nekaterih drugih državah (zagotavljanje strokovnosti, fleksibilnosti, racionalnosti in transparentnosti delovanja); izdelati bo treba analizo stroškov in koristi morebitne oddaje računovodskih in nekaterih administrativno-tehničnih opravil t.i. zunanjim izvajalcem; sprejeti bo potrebno politiko organizacije in izvedbe posvetovanj sekcij in Zveze; sekcije in komisije morajo imeti opredeljeno strukturo vodstva (izvršni odbor) in članstva; vprašljivo je število sekcij in področja, ki jih pokrivajo (npr. na področju splošnih knjižnic delujejo tri; določena aktualna področja niso pokrita; obstajajo predlogi za ustanavljanje novih sekcij); komisije, ki niso aktivne že nekaj let, je potrebno ukiniti in ustanoviti nove za področja, ki bodo aktualna v naslednjih letih npr. področje izgradnje digitalne knjižnice Slovenije; imenovanje delovnih skupin mora biti predvideno v letnem planu, jasno morajo biti opredeljene njihove naloge in pričakovani rezultati, ko so le-ti doseženi, delovne skupine prenehajo delovati; še več pozornosti bo treba posvetiti koordinaciji dela področnih društev in stikom z njihovim članstvom, kajti namen delovanja Zveze je v prvi vrsti povezovanje regionalnih društev in uresničevanje skupnih interesov na področju knjižničarstva.

Vprašljivo je tudi nadaljnje vzdrževanje ločenih spletnih strani sekcij na najetih strežnikih (spletne strani imajo različno podobo, nekatere so brez loga ZBDS ali je ta preoblikovan; po vsebini in obliki so različno zasnovane); spletno mesto ZBDS je ostajalo v letu 2004 neažurno, nefunkcionalno in nesistematično pri podajanju vsebin in prehajanju med spletnimi stranmi in je zato primarna naloga ZBDS, da do skupščine v oktobru 2005 v celoti napolni novo spletno mesto (testno je bilo vzpostavljeno v decembru 2004) z ustreznimi vsebinami, predsedstvo pa sprejme politiko vzdrževanja in dopolnjevanja spletnih strani posameznih sekcij, komisij itd., kajti spletna stran ni le orodje za informiranje knjižničarjev in drugih javnosti o delovanju ZBDS, ampak je tudi pomembno promocijsko orodje združenja. Ena od pomembnih nalog ZBDS bo tudi priprava angleške različice spletne strani, ki bo del portala evropskega združenja bibliotekarskih društev in zvez tj. EBLIDA.

V letu 2005 bo posebna pozornost namenjena organizaciji in izvedbi strokovnega posvetovanja ZBDS, ki se bo vsebinsko nanašalo na aktualno tematiko tj. delovanje knjižnic v elektronskem okolju. Obravnavana tematika bo še zlasti pomembna zato, ker je nujno oblikovati enotno strategijo razvoja digitalne knjižnice Slovenije in posamezne akcije voditi v skladu z enotno strategijo in cilji.

V letu 2005 bo treba (če bo skupščina združenja potrdila predlog reorganizacije) začeti s pripravo novih dokumentov združenja tj. statut, poslovnik, pravilnik itd. ter rešiti vprašanje nadaljnjega sedeža društva (prostor, oprema, komunikacije) in njegove administrativno-tehnične ter računovodske podpore. Delovanje ZBDS pa mora preiti na projektne osnove, kajti šele postopno uvajanje projektnega menedžmenta v vodenje ZBDS ter delo posameznih organov in delovnih teles bo omogočilo lažjo kontrolo nad potekom aktivnosti in njihovo realizacijo v skladu s planom dela. Za pridobitev ustreznih znanj s področja projektne menedžmenta pa bo seveda treba organizirati ustrezno izobraževanje oziroma spopolnjevanje.

DELO DELOVNIH TELES ZBDS

DELOVANJE SEKCIJ ZBDS

- *Sekcija za splošne knjižnice*

Izvršni odbor sekcije je imel v letu 2004 tri srečanja, srečevale pa so se tudi delovne skupine – za organizacijo Dneva splošnih knjižnic, za organizacijo posvetovanja splošnih knjižnic in za pripravo programa dela (razpis Ministrstva za kulturo).

Opravljenе akcije:

- organizacija delavnice v okviru Pharovega projekta Twining Lights E-vsebine regijskih informacijskih mrež (v sodelovanju z Ministrstvom za informacijsko družbo),
- priprava programov za razpis Ministrstva za kulturo,
- udeležba na konferenci o gradnji splošnih knjižnic Public Paradise v Haagu (Martina Rozman Salobir),
- realizacija nakupa baze podatkov IUSinfo za vse splošne knjižnice (Breda Karun),
- priprave in izvedba posvetovanja „Sodelovanje in partnerstvo – digitalno“, ki je bilo 27. in 28. septembra 2004 v Kranjski Gori.

Sekcija za splošne knjižnice je v letu 2004 organizirala že sedmo posvetovanje splošnih knjižnic. Konceptualno so posvetovanja splošnih knjižnic praktično naravnana. Usmerjena so v prenos in širjenje dobre prakse in predstavljajo uspešne primere knjižnične prakse tako iz Slovenije kot iz tujine. Uvodni referat je izbran tako, da umešča temo posvetovanja v razvojne smernice in tendence ali v kontekst kulturne politike na področju. Posvetovanje vsakokrat zaključi okrogla miza. Posvetovanje 2004 je vsebinsko nadaljevalo in nadgrajevalo temo posvetovanja 2003, problematika sodelovanja v digitalnem okolju je bila izbrana tudi zaradi podpore projektu izgradnje portala KAMRA.

Na programu posvetovanja je bilo 12 prispevkov. Uvodni referat „Knjižnice, arhivi in muzeji v digitalni Evropi“ je obravnaval smernice kulturne politike v EU in Sloveniji za področje digitalizacije kulturne dediščine ter kreiranja e-vsebin. V prvem sklopu predstavitev so se udeleženci lahko seznanili z uspešnimi primeri sodelovanja med knjižnicami, arhivi in muzeji v Veliki Britaniji in na Norveškem. Drugi sklop – digitalna sedanost v Sloveniji je prinesel pregled nad že obstoječimi e-projekti v Sloveniji, ne le v knjižnicah, arhivih in muzejih temveč tudi na drugih področjih s katerimi se srečujejo knjižnice: e-izobraževanje, e-uprava ipd. Tretji sklop je bil načrtovan tako, da je informiral udeležence o slovenskih projektih, ki so v fazi načrtovanja ali pa tik pred izvedbo (dLib.si, Online referenčni servis, KAMRA). Posvetovanje je zaključila okrogla miza, na kateri so udeleženci spoznali, kaj se trenutno v Sloveniji dogaja na področju digitalizacije in priprave e-vsebin v knjižnicah, arhivih in muzejih ter poskušali evidentirati možnosti za čim tesnejše povezovanje sorodnih projektov in tako zagotoviti kar najhitrejši razvoj in doseganje sinergijskih učinkov. Ugotovili so, da je potrebno v ospredje postaviti vsebine in uporabnike teh vsebin, ki pa jih ne zanima, kje se te vsebine nahajajo, na kakšni tehnološki platformi in kako so organizirane. Prizadevanja vseh sodelujočih morajo biti usmerjena v sodelovanje in ustvarjanje skupnih digitalnih in e-vsebin, dostopnih najširšemu krogu prebivalstva. Predstavniki vseh sodelujočih ustanov so se strinjali z začrtano potjo in potrdili nadaljnje sodelovanje, sprejetih pa je bilo tudi nekaj konkretnih sklepov, katere je sekcija posredovala ustreznim institucijam.

Posvetovanje splošnih knjižnic je pritegnilo rekordno pozornost. Prijavljenih je bilo 136 udeležencev (skupaj s predavatelji in organizatorji). To dokazuje, da je bila tematika ustrezno izbrana ter za knjižničarje dovolj aktualna. Delno je na višje število udeležencev vplivalo tudi to, da v letu 2004 ni bilo posvetovanja ZBDS. Organizatorji posvetovanja so ocenili, odzivi udeležencev pa potrjujejo, da je bilo posvetovanje uspešno. Prineslo je nova znanja, sklepe in smernice ter tudi nov delovni in strokovni zagon. Vsi prispevki posvetovanja so dosegljivi v elektronski obliki na spletni strani: <http://www.lj-oz.sik.si/sk-posvetovanje04/program.htm>

Novembra 2004 je bil organiziran Dan slovenskih splošnih knjižnic 2004. Osrednji del prireditve je bil organiziran v Knjižnici Bežigrad, Mateja Ločniškar Fidler je zanj pripravila pregledno razstavo o slovenskih splošnih knjižnicah nekoč in danes. Simona Resman je za Knjižničarske novice pripravila članek o ciljih in namenih praznovanja Dneva slovenskih splošnih knjižnic ter dala v razmislek idejo, da dogodek preraste v skupno praznovanje vseh slovenskih knjižnic.

Martina Rozman Salobir je pripravila predavanje o konceptih sodobnih splošnih knjižnic (konferenca v Haagu in drugi viri) za knjižničarje celjske in zasavske regije, načrtovane pa so predstavitve tudi drugod po Sloveniji.

V letu 2005 načrtuje sekcija naslednje aktivnosti:

- sekcija bo opredelila svojo vizijo, poslanstvo in cilje, in sicer tako za potrebe predstavitve na prenovljeni spletni strani ZBDS kot tudi za usmerjanje in preverjanje svojega dela. V sklopu naloge bodo opredeljeni tudi načini promoviranja poslanstva in vizije sekcije ter rešeno vprašanje uporabe logotipa ZBDS,
- sekcija načrtuje v sodelovanju z Zvezo splošnih knjižnic organizacijo in izvedbo skupne promocijske akcije Dan slovenskih splošnih knjižnic (20. november 2005). Predlagana skupna tema je turizem in splošne knjižnice, zato bo izvedena v sodelovanju s Slovensko turistično organizacijo. Sekcija bo organizirala izdelavo in distribucijo promocijskih gradiv ter medijsko podporo, splošne knjižnice pa bodo sodelovale z organizacijo prireditev v lokalnih okoljih in poskrbele za aktiviranje lokalnih medijev. Programska enota v letu 2004 ni bila vključena v enote, ki jih sofinancira Ministrstvo za kulturo po pogodbi z ZBDS za obdobje 2004-2006, ker pa je izvedba akcije odvisna od pridobitve ustreznih sredstev, je sekcija predlagala, da se akcijo ponovno prijavi kot programsko enoto v okviru javnega poziva omenjenega ministrstva za sofinanciranje dejavnosti v okviru leta 2005,
- ob Dnevu slovenskih splošnih knjižnic 2004 je članica sekcije pripravila kakovostno razstavo »Slovenske splošne knjižnice – stare modrosti, nova spoznanja«, ki je v mesecu decembru gostovala po slovenskih knjižnicah. Sekcija načrtuje postavitve razstave v okviru posvetovanja ZBDS 2005, ter ob morebitni pridobitvi potrebnih (zlasti sponzorskih) sredstev tudi izdajo tiskanega kataloga razstave, ki bi zavest o pionirskih časih slovenskega knjižničarstva in zaslužnih nosilcih razvoja ohranil za bodoče rodove,
- na področju izobraževanja načrtuje sekcija izvedbo izobraževanja na temo predstavitve projektov promocije branja v slovenskih knjižnicah. Izobraževanje bo enodnevno in predvidoma brez kotizacije za udeležence,
- sekcija bo aktivno sodelovala pri organizaciji in izvedbi strokovnega posvetovanja ZBDS 2005. V okviru posvetovanja bo predstavila razstavo Slovenske splošne knjižnice – stare modrosti, nova spoznanja, splošne knjižnice pa bo povabila, da na stojnici ZBDS ponudijo v prodajo svoje publikacije, za razstavo po prispevajo še svoja novejša promocijska gradiva,
- v slovenskem prostoru je na področju knjižničarstva še dokaj neobdelana problematika uporabnikov z disleksijo. Zato bo sekcija Oddelku za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo posredovala pobudo, da študenti temo obdelajo v okviru seminarских in diplomskih nalog. Proučila bo, kako učence z disleksijo obravnava šolski sistem in šolske knjižnice ter pripravila anotirani seznam strokovne literature, ki govori o disleksiji in bo dostopen na spletnih straneh ZBDS. Svoje aktivnosti bo koordinirala s komisijo ZBDS za izobraževanje, ki načrtuje prevod IFLA smernic za uporabnike z disleksijo,
- sekcija si že od leta 2002 dalje prizadeva, da bi bila slepim in slabovidnim uporabnikom v knjižnicah na voljo primerna gradiva. Slovenija je namreč ena redkih držav, kjer knjižnice nimajo primernega dobavitelja tovrstnega gradiva npr. zvočnih knjig. Tudi knjižnične mreže za tovrstne uporabnike ni. Akcijo bo sekcija

nadaljevala tudi v letu 2005, ko bo preučila možnosti za povečanje obsega izdajanja zvočnih knjig v Sloveniji.

Sekcijo za splošne knjižnice vodi Martina Rozman Salobir iz Osrednje knjižnice Celje.

- ***Sekcija za potujoče knjižnice***

Sekcija za potujoče knjižnice združuje knjižničarje, ki delajo v potujočih knjižnicah - na bibliobusih ali pa s premičnimi knjižničnimi zbirkami. Sodeluje z drugimi sekcijami ZBDS ter s potujočimi knjižničarji iz tujine (Hrvaška, Nizozemska, Finska, Velika Britanija, Češka).

Izvršni odbor sekcije je imel tri seje, člani odbora (Mojca Andoljšek, Sašo Bizjak, Majda Blagšič, Mojca Gomboc, Vladimir Kajzovar, Nika Pugelj in Karel Šavel) so se sej redno udeleževali ter tekoče usklajevali akcije in dejavnosti sekcije, večkrat tudi telefonsko in preko elektronske pošte. Ena od sej je potekala v novi zgradbi Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota, ki so si jo člani odbora imeli priložnost ogledati in spoznati njeno delo. Predstavniki sekcije se je redno udeleževali sej predsedstva ZBDS, tako da je sekcija aktivno sodelovala pri reševanju aktualnih problemov. V začetku leta 2004 je sekcija pripravila okvirni program dela in finančni načrt za obdobje treh let (2004-2006), podrobnejše programe pa za posamezna leta.

V prvem polletju leta 2004 so člani sekcije svoje delovanje v glavnem posvetili pripravi in organizaciji srečanja potujočih knjižnic. Od 1. do 2. julija 2004 je v Slovenski Bistrici potekalo 13. srečanje slovenskih potujočih knjižnic z naslovom ***Po Stepišnikovi poti***. Srečanje je bilo mednarodno, saj so na njem poleg slovenskih potujočih knjižničarjev in nekaterih njihovih ravnateljev oz. vodij ter predstavnice državne matične službe dr. Silve Novljan, sodelovali tudi gostje iz Hrvaške (Koprivnica). Skupno se je srečanja udeležilo 55 udeležencev. Potujoče knjižnice iz Tolmina, Nove gorice, Kopra, Postojne, Ljubljane, Novega mesta, Maribora, Ptuja in Kamnika – Domžale so se predstavile z bibliobusi oz. kombijem. Prvi dan so bila vsa vozila na ogled v Slovenski Bistrici, drugi dan pa so po posebnem razporedu odpeljala po bistriškem in oplotniškem območju. Na terenu so jih obiskali prebivalci, mlajši in starejši ter skupine iz vrtcev (nekaterim so knjižničarke pripovedovale pravljice). Tako je bila tudi praktično opravljena preizkušnja predlaganih poti oz. bodočih postajališč bibliobusa. Posamezne ekipe so med predstavljanjem ocenile pogoje za postajališča (dostopnost, primernost lokacije, časovni raspored, itd). Gostiteljica srečanja, Knjižnica Josipa Vošnjaka iz Slovenske Bistrice in njena ravnateljica Anica Korošec, ki je uvodoma tudi predstavila bistriško knjižnico, je odlično opravila svojo nalogo in poskrbela, da so se udeleženci počutili v Slovenski Bistrici zelo dobro. Srečanje je pozdravil župan občine Slovenska Bistrica dr. Ivan Žagar, ki je izrazil zadovoljstvo, da so potujoči knjižničarji, »knjižni vandravci«, prišli na to območje. Častna gostja srečanja je bila Marija Pušenjak, vnukinja prvega slovenskega potujočega knjižničarja Lovra Stepišnika, o katerem so si udeleženci srečanja ogledali krajši filmski zapis.

V strokovnem delu je Anica Korošec predstavila razvoj Knjižnice Josipa Vošnjaka in pogled v njeno prihodnost, v njene načrte, ki dolgoročno predvidevajo tudi nakup bibliobusa za bistriško in oplotniško območje. Majda Blagšič je predstavila osrednje mejnike v razvoju potujočega knjižničarstva na Slovenskem. Za poglobljeno

raziskavo zgodovine potujočega knjižničarstva pa bo potrebno zbrati še veliko podatkov in dokumentov. Zbrani knjižničarji so bili enotnega mnenja, da je ta raziskava potrebna in bi jo lahko po zaključku predstavili v tiskani obliki. Oskar Wolf je predstavil model sodobne mobilne knjižnice na primeru bodočega bibliobusa ljubljanskih občin. Vodja zagrebške bibliobusne službe Spomenka Petrović je poslala prispevek o zgodovinskem razvoju hrvaških potujočih knjižnic, ki sega že v leto 1911 in se v zadnjih desetih letih ponovno bori za svoje mesto v mreži splošnih knjižnic. Ljiljana Vugrinec in Mladen Tudić sta predstavila projekt nabave novega bibliobusa v Koprivnici in začetek njegovega delovanja v februarju 2004. Vilijem Leban, svetovalec za vodenje in organizacijo potujočih knjižnic-bibliobusov v balkanskih državah, je predstavil projekt INFOBus, ki je bil izveden v okviru fundacije SOROS. Referati in razprava so pokazali, da ima potujoče knjižničarstvo v Sloveniji dolgo tradicijo, in potrdili upravičenost delovanja potujočih knjižnic tam, kjer ni pogojev za krajevne knjižnice tj. v manjših naseljih oz. zaselkih. Pomembna je promocijska vloga potujočih knjižnic pri širjenju bralne kulture, pri popularizaciji knjižničarstva, pomembni so neposreden stik knjižničarjev s prebivalci na terenu, obiski posebnih sredin oz. uporabnikov s posebnimi potrebami in dejavnosti, ki jih za uporabnike izvajajo potujoče knjižnice. Zato je nujna in potrebna poglobljena raziskava razvoja slovenskega potujočega knjižničarstva.

V nadaljevanju srečanja je Majda Blagšič predstavila delovanje slovenskih potujočih knjižnic in sekcije za potujoče knjižnice v letu 2003. Rezultati so pokazali široko razvejano dejavnost potujočih knjižnic, kolekcijskih in takih z bibliobusi oz. kombiji. Bibliobusi so npr. obiskali 625 postajališč, vseh obiskovalcev je bilo 149.302, ki so si izposodili kar 674.440 enot knjižničnega gradiva. Zelo uspešno se v okviru potujočih knjižnic razvijajo tudi posebne dejavnosti: pravljíčne ure, kvizi, uganke, literarni natečaji, knjige na dom bolnim ali invalidnim bralcem, priložnostne prireditve in predstavitve dejavnosti v krajih oz. vrtcih ter šolah, kjer ni postajališč oz. izposojevališč, obiski posebnih sredin (zavodi, domovi upokojencev oddelki bolnišnic), izposoja individualnim uporabnikom v bolnišnico, izposoja kolekcij za daljše obdobje počitniškim domovom, društvenim knjižnicam, dostavna knjižnica v manjše zaselke, postavljanje razstav, itd.

Ob zaključku 13. srečanja potujočih knjižnic so udeleženci obiskali Stepišnikov grob in domačijo, si ogledali Jožefovo cerkev in se odpravili na Skomarje, na domovanje Jurija Vodovnika ter si ogledali še bogate zbirke bistriškega gradu.

Nika Pugelj, članica izvršnega odbora sekcije in vodja ljubljanske potujoče knjižnice ostaja članica IFLINE okrogle mize za potujoče knjižnice (RTML). S tem mednarodnim strokovnim organom potekajo redni pisni stiki, seje so le v času kongresov IFLE. Teh pa se predstavnica sekcije žal ne more udeleževati zaradi pomanjkanja sredstev.

V mesecu novembru sta potujoči knjižnici iz Maribora in Ljubljane praznovali 30-letnico delovanja. Člani sekcije so se udeležili okrogle mize o delovanju ljubljanske potujoče knjižnice in sodelovali v razpravi o problematiki potujoče knjižnice na območju mesta Ljubljane in širši regiji ter o prizadevanjih za nakup novih bibliobusov. Ministrstvu za kulturo je sekcija posredovala seznam knjižnic, ki načrtujejo nakup novega bibliobusa do leta 2010.

Kolege po Sloveniji je sekcija redno obveščala o novostih v stroki doma in v svetu ter o aktualni problematiki, o vseh akcijah in stikih z drugimi kolegi. Potujoči knjižničarji

pogosto pošiljajo pisne sestavke v Knjižničarske novice in druge medije ter na ta način opozarjajo na dejavnosti ali pereče probleme, s katerimi se vse pogosteje srečujejo (npr. pomanjkanje finančnih sredstev ter s tem zmanjševanje nabave gradiva, slabša opremljenost vozil).

Sekcija za potujoče knjižnice skrbi tudi za delovanje in promocijo **Stepišnikovega sklada**. V letu 2004 so si sekcija in upravni odbor sklada (člani: Mojca Gomboc, Vladimir Kajzovar in Karel Šavel) prizadevali, da bi se vanj včlanilo čim več knjižničarjev in knjižnic. Sredstva sklada so namenjena promociji potujočega knjižničarstva doma in v tujini ter izobraževanju potujočih knjižničarjev.

V letu 2005 načrtuje sekcija naslednje aktivnosti:

Delo sekcije bo potekalo preko rednih sej izvršnega odbora in obveščanja članov sekcije ter v povezavi z ZBDS in njenimi sekcijami. Delo in aktivnosti sekcije se sproti dokumentirajo. V letu 2005 bo sekcija opravila naslednje naloge:

- izdelavo statističnega pregleda in poročila o delovanju slovenskih potujočih knjižnic v letu 2004,
- sodelovala bo pri reševanju posameznih in skupnih problemov slovenskih potujočih knjižnic,
- skrbela bo za izmenjavo izkušenj in strokovno sodelovanje s potujočimi knjižnicami iz tujine: Velike Britanije, Hrvaške,
- organizacirala bo dvodnevno strokovno ekskurzijo na Hrvaško z ogledom novih bibliobusov in knjižnic v Čakovcu, Koprivnici, Osijeku in Bjelovaru,
- izvajala bo promocijo bibliobusov – kot vzpodbudo in aktiviranje javnosti za uvedbo novih potujočih knjižnic oz. zamenjavo starih vozil z novimi,
- sodelovala bo pri evidentiranju potreb po novih bibliobusih in nudila pomoč pri njihovem načrtovanju,
- sodelovala bo na mednarodnem srečanju potujočih knjižnic v tujini in aktivno predstavila slovenske potujoče knjižnice (referati, razstave, gradiva),
- promovirala bo Stepišnikov sklad,
- sodelovala bo z IFLO in njeno okroglo mizo - Round table on Mobile Libraries (RTML),
- nadaljevala bo akcijo za prevod IFLA standardov za potujoče knjižničarstvo,
- skrbela bo predstavitev sekcije na internetu v okviru domače strani ZBDS.

Sekcijo vodi Majda Blagšič iz Mariborske knjižnice.

Sekcija za domoznanstvo

Sekcija za domoznanstvo je pripravila program dela za leto 2004 in okvirni program svojega delovanja za obdobje 2004-2007. Program dela za leto 2004 ni uspela izpolniti v celoti. Zadano nalogo, da bo spremljala izvajanje Pravilnika o osrednjih območnih knjižnicah na področju koordinacije zbiranja obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva v praksi, ni izvajala, ker ni bila vključena v delo Državne matične službe za knjižničarstvo. Pripravo priporočil za izvajanje domoznanske dejavnosti in poslovnika sekcije še ni zaključila, prav tako še ni bil realiziran kolegij domoznancev in tečaj za poenoteno vsebinsko obdelavo domoznanskega gradiva v sistemu COBISS.

Uspešno je potekalo sodelovanje članov sekcije pri reševanju problemov pri zbiranju in obdelavi domoznanskega gradiva ter nudenje pomoči tistim knjižnicam, ki so šele pričele uvajati domoznansko dejavnost v svoje delo. Predsednica sekcije se je udeležila strokovnega posvetovanja „Zavičajne zbirke – čuvari kulturnog nasljeda i identiteta u eri digitalizacije“ v Zenici, Hrvaška (29.-30. oktober 2004), o katerem je pripravila strokovno poročilo, ki bo dostopno na novo postavljeni spletni strani združenja, predstavila pa ga je tudi na seji sekcije v decembru 2004.

V letu 2005 načrtuje sekcija naslednje aktivnosti:

- organiziranje strokovnega predavanja oz. delavnice za poenoteno vsebinsko obdelavo domoznanskega gradiva v sistemu COBISS in o varovanju ter zaščiti domoznanskega gradiva,
- organiziranje strokovne ekskurzije in predstavitev njenih koristi na spletni strani ZBDS,
- pripravo Poslovnika sekcije za domoznanstvo do skupščine ZBDS oktobra 2005,
- spremljanje izvajanja Pravilnika o osrednjih območnih nalogah (3. posebna naloga) v praksi in problemov, s katerimi se bodo srečevale omenjene knjižnice, ob koncu leta pripravi sekcija o tem pisno poročilo,
- aktivno sodelovanje s Centrom za razvoj knjižnic pri NUK v prizadevanjih za sprejem novega zakona o obveznem izvodu.

Sekcijo vodi mag. Vlasta Stavbar iz Univerzitetne knjižnice Maribor.

• *Sekcija za specialne knjižnice*

Zaradi pozne potrditve novih članov izvršnega odbora je bil v poročevalskem obdobju le en sestanek IO sekcije. Sicer pa so komunikacije potekale po elektronski pošti in telefonu.

V juniju 2004 je bila organizirana dvodnevna strokovna ekskurzija v Budimpešto, kjer so udeleženci obiskali Parlamentarno knjižnico, knjižnico Vojnogodovinskega muzeja in mikrofilmski oddelek Nacionalne knjižnice ter navezali stike s stanovskimi kolegi z Madžarske. Ogledali so si tudi kulturne znamenitosti Budimpešte in lepote Blatnega jezera. Ekskurzije se je udeležilo 42 knjižničark in knjižničarjev.

Zaradi boljšega in hitrejšega informiranja zaposlenih v specialnih knjižnicah je sekcija na spletni strani obnovila podatke o specialnih knjižnicah in pripravila dve datoteki z elektronskimi naslovi za potrebe dela sekcije.

Večino svoje dejavnosti je sekcija posvetila organizaciji in izvedbi strokovnega posvetovanja specialnih in visokošolskih knjižnic (10. posvetovanje specialnih in 3. posvetovanje visokošolskih knjižnic) z mednarodno udeležbo »**Vloga specialnih in visokošolskih knjižnic v procesu evropske integracije: vzpostavljanje učinkovitih partnerstev**«, ki je bilo 18.-19.11.2004 v Ljubljani, v avli poslovne stavbe TR3. Vsebinski del organizacije posvetovanja je vodil programski odbor, ki je imel dva delovna sestanka, organizacijski del pa organizacijski odbor, ki se je sestel štirikrat. Obsežna komunikacija je potekala ves čas priprav po telefonu in e-pošti.

V okviru programskega odbora je bil pripravljen program posvetovanja, zbrani in recenzirani so bili referati ter izdelan zbornik posvetovanja, pripravljeno je bilo gradivo za udeležence, sekcija se je zelo angažirala tudi pri pridobivanju sponzorskih

sredstev, saj je uspela pritegniti veliko število tako domačih kot tujih sponzorjev. Pripravila je tudi prijavo na razpis MOL za sofinanciranje strokovnih posvetovanj, ki pa je bila žal zavrnjena, je pa Mestna občina prevzela sponzoriranje sprejema na Ljubljanskem gradu. Posvetovanje je bilo promocijsko zelo dobro predstavljeno, tako s tiskanimi viri (zgibanke, objave v medijih in strokovnih publikacijah), kot na spletni strani.

Pokroviteljstvo nad posvetovanjem je prevzela Mestna občina Ljubljana. Posvetovanje je s tematskim glasbenim uvodom otvoril priznani slovenski multiinstrumentalist Lado Jakša. Prisotne udeležence so pozdravili slavnostni govorniki podžupan Slavko Slak, direktor Agencije za raziskovalno dejavnost dr. Franci Demšar in prorektor Univerze v Ljubljani prof. dr. Matjaž Omladič. Sledili so pozdravni govori iz knjižničarskih vrst: dr. Matjaž Žaucer, ravnatelj CTK, Kristina Hacin-Ludvik, predsednica Sekcije za specialne knjižnice, mag. Anamarija Rožič-Hristovski, predsednica Sekcije za visokošolske knjižnice in dr. Melita Ambrožič, predsednica ZBDS. Program je povezovala Smilja Pejanovič iz CTK.

Posvetovanje je potekalo po naslednjih vsebinskih sklopih: uvodni vabljeni referati; partnerska vloga knjižnic; partnerstvo za prenos znanja med teorijo in prakso; partnerstva v tehnološkem okolju; forum dobrih praks; partnerstva v ekonomskem okolju; okrogli mizi (status visokošolskih in specialnih knjižničarjev; konzorciji).

Uvodna vabljeni referata sta predstavila gosta iz Evropske skupnosti mag. Lars Bjornshauge, direktor knjižnic na Univerzi v Lundu na Švedskem in Ingeborg Stoltzenburg, vodja knjižnice v Evropski centralni banki v Frankfurtu. Na začetku posameznih vsebinskih sklopov se je zvrstilo 11 vabljenih predavanj, kjer so sodelovali priznani strokovnjaki iz Slovenije in tujine, sledilo je še 13 referatov. Okrogli mizi sta bili posvečeni aktualnim temam in sta vzbudili veliko zanimanja in živahno razpravo.

Uradna jezika posvetovanja sta bila slovenščina in angleščina. Prvi dan je bilo v celoti zagotovljeno simultano prevajanje iz slovenskega v angleški jezik in obratno, drugi dan pa le prevajanje predstavitev sponzorjev in tolmačenje za tujega gosta okrogle mize o konzorcijih.

Družabni srečanja udeležencev posvetovanja sta potekali na Ljubljanskem gradu (sponzor je bila Mestna občina Ljubljana) in v prostorih TR3 (omogočili so ga ostali sponzorji posvetovanja). Prvi dan je v Stanovski dvorani Ljubljanskega gradu ob prijetni glasbi in bogati pogostitvi udeležence s svojo prisotnostjo počastila ljubljanska županja Danica Simšič. Drugi dan pa je dogajanje z glasbenim nastopom sklenil Lado Janša.

Na posvetovanju je bilo prisotno rekordno število udeležencev (205). Dogodek so finančno podprli 3 domači in 16 tujih sponzorjev, materialne prispevke pa je prispevalo še 11 domačih sponzorjev.

Rezultati posvetovanja so: prenos novega znanja v prakso, izmenjava izkušenj in mnenj, zbornik posvetovanja v tiskani obliki (dostopen bo tudi v elektronski obliki) in seznanitev udeležencev posvetovanja z novostmi vseh pomembnejših tujih založnikov oz. ponudnikov informacijskih virov.

V okviru priprav za objavo polnih besedil zbornikov dosedanjih posvetovanj Sekcije za specialne knjižnice so bili v okviru sistema COBISS obdelani prispevki iz devetih zbornikov, in sicer za leta 1985, 1987, 1990, 1992, 1994, 1996, 1998, 2000 in 2002.

Na povabilo predsednice hrvaške sekcije za specialne knjižnice se je z referatom Kristina Hacin-Ludvik udeležila 34. skupščine HKD z naslovom »Knjižnice, politika, javnost : hrvatske knjižnice u svjetlu evropskih integracija«. V svojem prispevku je predstavila razvoj in sedanje delovanje Sekcije za specialne knjižnice pri ZBDS.

V letu 2005 načrtuje sekcija naslednje aktivnosti:

- skupaj s sekcijo za visokošolske knjižnice bo organizirala delavnico »Status, položaj in perspektive visokošolskih in specialnih knjižnic« (22.9.2005) (*glej Sekcija za visokošolske knjižnice!*),
- pripravila bo E-zbornik posvetovanja 2004, ki bo dostopen preko interneta širši javnosti (*glej Sekcija za visokošolske knjižnice!*),
- skupaj s sekcijo za visokošolske knjižnice bo začela s pripravami na Dan odprtih vrat visokošolskih in specialnih knjižnic (priprave - 2005, izvedba - pomlad 2006) (*glej Sekcija za visokošolske knjižnice!*),
- skupaj s sekcijo za visokošolske knjižnice bo organizirala strokovno ekskurzijo v Vatikansko knjižnico (Rim, maj 2005) (*glej Sekcija za visokošolske knjižnice!*),
- sekcija bo skrbela za mednarodno sodelovanje s sorodnimi knjižnicami iz držav Evropske unije in Hrvaške,
- predstavnik sekcije naj bi se udeležil konference IFLA 2005,
- redno bo dopolnjevala spletne strani z informacijami o delu sekcije in aktualnimi novicami, za komunikacijo s knjižnicami v EU pa bi bil potreben tudi prevod v angleščino.

Sekcijo vodi Kristina Hacin-Ludvik iz knjižnice Narodne banke Slovenije.

Sekcija za visokošolske knjižnice

Sekcija za visokošolske knjižnice je v letu 2004 nadaljevala prizadevanja za izboljševanje položaja in vloge visokošolskih knjižnic in knjižničarjev na visokošolskih zavodih. Skrbela je tudi za prenos znanja in izmenjavo izkušenj med knjižničarji. Pomembno vlogo je imelo pri tem posvetovanje z naslovom »Vloga specialnih in visokošolskih knjižnic v procesu evropske integracije« v skupni organizaciji sekcij za specialne in visokošolske knjižnice. Prispevki posvetovanja so izšli v zborniku, ki bo koristno izobraževalno gradivo za knjižničarje in študente. V okviru mednarodnega sodelovanja je bilo v preteklem letu izrazito obojestransko sodelovanje s kolegi s Hrvaške.

Na področju osnovne dejavnosti so se v letu 2004 nadaljevala prizadevanja za ureditev položaja bibliotekarjev na slovenskih univerzah, ki jim pripada po pravnih aktih. Merila za izvolitev v naziv visokošolskega sodelavca - bibliotekarja so zaenkrat sprejeta le na Univerzi v Ljubljani (UL), na ostalih dveh univerzah pa so v postopku sprejemanja. IO sekcije je pozval bibliotekarje, da v čim večjem številu izkoristijo svojo pravico do izvolitve v naziv, kar bo pomenilo večjo obveznost za urejanje te problematike. Glede realizacije pravic, ki izhajajo iz izvolitve v visokošolski naziv, pa kljub različnim prizadevanjem še vedno ni bil možen ustrezen dialog s pristojnimi organi na UL. Predstavnica sekcije je sodelovala tudi pri posvetih SVIZ-a z rektorjem UL prof. dr. Mencingerjem, državnim sekretarjem na MŠZŠ dr. Stančičem in na sestanku na Univerzi v Mariboru, kjer se je zavzemala za ureditev položaja knjižničnih delavcev visokošolskih knjižnic.

Nova uredba o financiranju visokošolskih zavodov je prinesla velike spremembe v načinu financiranja njihovih knjižnic in nove normative na UL za zasedbo delovnih mest v knjižnicah, ki jih večina visokošolskih knjižnic presega. Člani sekcije so bili še posebej aktivni pri delu Knjižničnega sveta UL in v njegovih delovnih skupinah, kjer so pripravili strokovno utemeljene pripombe na predlog normativov. Na sestanku Upravnega odbora UL je bila žal sprejeta le ena pripomba, tako da je v knjižnicah UL po novih normativih preveč zaposlenih 24 knjižničnih delavcev. Delovna skupina pri Knjižničnem svetu UL je pripravila tudi predlog za sofinanciranje razvoja enotnega knjižničnega sistema UL, za katerega so že bila odobrena določena sredstva, zapletlo pa se je pri možnostih izrabe teh sredstev. Pri zavzemanju za ureditev položaja visokošolskih knjižničarjev in knjižnic so sicer v letu 2004 potekale različne aktivnosti, največ v okviru UL. Zato je pomembna izmenjava izkušenj in informacij, ki redno poteka preko distribucijske liste, v katero so vključeni vsi vodje slovenskih visokošolskih knjižnic ter zainteresirani posamezniki.

V letu 2004 je bilo največ časa in aktivnosti sekcije usmerjenih v organizacijo posvetovanja specialnih in visokošolskih knjižnic, kjer so v okviru programskega in organizacijskega odbora dejavno sodelovali člani izvršnega odbora in ostali člani sekcije. Posvetovanje je potekalo 18.-19.11.2004 v Ljubljani. Njegova vsebina in rezultati so podrobneje opisani pri Sekciji za specialne knjižnice (glej zgoraj!).

Članici izvršilnega odbora sekcije sta se udeležili posvetovanja specialnih knjižnic na Hrvaškem, ki je bilo tokrat namenjeno obravnavanju problematike organizacije in delovanja univerzitetnih knjižničnih sistemov in univerzitetnih knjižnic na Hrvaškem. Udeležba je omogočila izmenjavo izkušenj s hrvaškimi kolegi, širša strokovna javnost pa se je lahko seznanila z vsebino hrvaškega posvetovanja preko objavljenega poročila s posvetovanja v Knjižničarskih novicah.

Sprejeta je bila tudi grafična in vsebinska zasnova spletne strani sekcije. Na sestanku izvršnega odbora sekcije je bila potrjena glavna urednica in določeni področni uredniki, katerih naloga je skrbeti za vsebino in sprotno dopolnjevanje strani. Spletne strani imajo naslednje vsebinske sklope: novice, predstavitev, načrti in dosežki, zakonodaja, izobraževanje in zanimive povezave.

V letu 2005 načrtuje sekcija naslednje aktivnosti:

- sekcija bo nadaljevala prizadevanja za izboljšanje položaja in vloge visokošolskih knjižnic in knjižničarjev na visokošolskih zavodih. S tem namenom bo skupaj s Sekcijo za specialne knjižnice organizirala delavnico z naslovom »**Status, položaj in perspektive visokošolskih in specialnih knjižnic**« (22.9.2005), ki se je bo predvidoma udeležilo 100 udeležencev.

Namen: Status visokošolskih knjižnic in knjižničarjev je že več kot desetletje aktualna tema v strokovnih krogih, saj teh problemov doslej ni bilo mogoče zadovoljivo urediti. Nova uredba o financiranju visokošolskih zavodov in zakon o sistemu plač v javnem sektorju bosta imela dolgoročne posledice na delovanje in kadrovanje knjižnic. Okrogla miza na posvetovanju specialnih in visokošolskih knjižnic leta 2004 je pokazala, da vlada za to tematiko sicer izredno veliko zanimanje, hkrati pa tudi, da knjižničarji o zakonskih podlagah in pravicah ter možnostih, ki iz

njih izhajajo, niso dovolj informirani. Zato sta se sekciji za visokošolske in specialne knjižnice odločili, da organizirata delavnico z namenom, da se z različnih vidikov osvetli sedanji položaj visokošolskih in specialnih knjižnic in knjižničarjev ter sprejmejo usmeritve za izboljšanje položaja. S tem namenom bosta povabili goste iz Evropske unije in Slovenije ter organizirali okroglo mizo.

Pričakovani rezultati: informiranje knjižničarjev o urejanju položaja knjižnic v sosednjih državah EU; informiranje knjižničarjev o zakonskih podlagah, ki vplivajo na njihov položaj v Sloveniji; sprejem usmeritev za izboljšanje položaja visokošolskih in specialnih knjižnic.

Program: vabljeni predavanja gostov iz Avstrije, Italije in Madžarske; vabljeni predavanja domačih gostov; okrogla miza z gosti.

- Sekcija bo pripravila **E-zbornik posvetovanja 2004**, ki bo dostopen preko spletne strani ZBDS širši javnosti.

Namen: Posvetovanje specialnih in visokošolskih knjižnic je uspešno potekalo v novembru 2004. Čeprav je bila udeležba rekordna, se ga zaradi narave svojega dela številni knjižničarji niso mogli udeležiti. Danes postaja dostop do gradiva tudi v elektronski obliki že skoraj standard, saj omogoča hitrejšo in širšo distribucijo informacij. Zato se je sekcija odločila, da ponudi zbornik posvetovanja tudi v elektronski obliki.

Pričakovani rezultati: internetni dostop do prispevkov posvetovanja v polnem tekstu; vključitev zapisov v COBISS.

- Skupaj s sekcijo za specialne knjižnice bo začela s pripravami na **Dan odprtih vrat visokošolskih in specialnih knjižnic**.

Namen: Visokošolske in specialne knjižnice imajo pomembno poslanstvo v procesu visokošolskega izobraževanja, ki ga uresničujejo z informacijsko podporo, informacijskim opismenjevanjem in spodbujanjem vseživljenjskega izobraževanja. Po izkušnjah iz tujine prinaša večja umeščenost knjižnic in informacijskih znanj v učni program večjo usposobljenost diplomantov za obvladovanje in uporabo informacij ter samostojno in vseživljenjsko učenje. Zato je pomembno, da se tudi v našem visokošolskem prostoru knjižnice bolj interaktivno vključijo v izobraževalne programe. Privlačna predstavitev njihove ponudbe na dnevu odprtih vrat bo pomemben korak na tej poti. Prepričani smo, da je poleg kvalitetnih študijskih programov in prijetnega študijskega okolja pomembno tudi, da študentom knjižnice omogočijo dostop do študijske literature in relevantnih virov informacij. Zato je načrtovana predstavitev bogate ponudbe knjižnic ter utripa v čitalnicah. Hkrati pa ima prireditelj namen opozoriti na "promocijsko" vrednost knjižnične ponudbe, saj sodobna in dobro opremljena knjižnica prav gotovo igra pomembno vlogo pri odločanju študentov za vpis na posamezno študijsko smer.

Pričakovani rezultati: obveščeno študentov o storitvah knjižnic in relevantnih virih informacij; večji ugled knjižnic; večje vključevanje knjižnic v izobraževalne programe.

Program: ogledi knjižnic, predstavitve njihovih internetnih strani, delavnice o uporabi podatkovnih zbirk, tematske razstave, okrogle mize in predavanja.

Promocijski material: celostna podoba visokošolskih in specialnih knjižnic, objave na domačih straneh sekcij za visokošolske in specialne knjižnice.

- **Organizacija strokovne ekskurzije:** Vatikanska knjižnica, Rim (maj 2005), predvideno število udeležencev je 45.

Namen: seznanitev z organiziranostjo in ponudbo cerkvenih knjižnic, ogled kulturnih in zgodovinskih znamenitosti.

Pričakovani rezultati: priprava predavanja o cerkvenih knjižnicah v Sloveniji in njihovi povezanosti z Vatikanom.

- sekcija bo skrbela za mednarodno sodelovanje s sorodnimi knjižnicami iz držav Evropske unije in Hrvaške.
- predstavnik sekcije se bo predvidoma udeležil konference »Libraries in the Digital Age»- LIDA, Dubrovnik 30. maj - 3. junij 2005 in seminarja znanstvenih knjižnic v Zagrebu, novembra 2005.
- sekcija bo skrbela za redno ažuriranje informacij o delu sekcije na spletni strani in seznanjanje knjižničarjev z aktualnimi novicami, za komunikacijo s knjižnicami v EU pa bi bil potreben tudi prevod v angleščino.

Sekcijo za visokošolske knjižnice vodi mag. Anamarija Rožić-Hristovski iz Centralne medicinske knjižnice.

Sekcija za šolske knjižnice

Članice sekcije so se v novem mandatnem obdobju sestale formalno dvakrat, večkrat pa so aktualne zadeve reševale na telefonskih sestankih in po elektronski pošti. Aktivno so delovale v svojih študijskih in mentorskih skupinah in poskušale med člane področnih društev bibliotekarjev vključiti čimveč šolskih knjižničarjev. V okviru sprejetega delovnega načrta je bilo največ pozornosti namenjene naslednjim akcijam:

Sekcija je organizirala prvi kongres šolskih knjižničarjev Slovenije "Šolske knjižnice včeraj, danes, jutri". V ta namen je bil imenovan programski in organizacijski odbor, ki je razpisal teme kongresa, izbral čas in kraj ter pripravil vse potrebno za objavo informacij o kongresu za javnost. Programski odbor se je formalno sestel trikrat, sproti pa so člani zadeve reševali po elektronski pošti. Kongres je bil izveden od 21. do 23. oktobra v Kongresnem centru Radenci, organizatorjem je uspelo k sodelovanju pritegniti več kot 20 referentov in drugih sodelujočih ter vrsto sponzorjev. Kongres je bil ves čas promoviran na spletni strani sekcije. Udeležili so se ga tudi predstavniki Zavoda RS za šolstvo, Ministrstva za šolstvo, znanost in šport, Ministrstva za kulturo in Državnega zbora RS. Zbornik posvetovanja je izšel kot redna številka Šolske knjižnice, njegov natis je omogočil Zavod za šolstvo RS. Glede na to, da kongres ni bil sofinanciran iz programskih sredstev, ki jih za delovanje ZBDS prispeva Ministrstvo za kulturo, je sekcija večino sredstev, ki so bila namenjena njenemu rednemu delovanju, uporabila za izvedbo kongresa.

V letu 2004 sta bila izvedena dva programa izobraževanja, ki sta bila uvrščena v Katalog programov stalnega strokovnega spopolnjevanja delavcev v vzgoji in izobraževanju (Vloga šolske knjižnice v devetletki – april 2004 in Pisanje in dokumentacija seminarских, projektnih in raziskovalnih nalog – julij 2004). Oba

programa sta bila odlično ocenjena, tako po vsebinski kot organizacijski plati. Oba programa sta bila financirana iz kotizacij udeležencev

Sekcija je bila aktivna tudi v mednarodnem okviru. Predsednica sekcije Nataša Kuštrin Tušek je aprila 2004 z referatom Dokumentacija v šolski knjižnici sodelovala na Proljetni školi hrvaških šolskih knjižničarja v Novem Vinodolskem, 8. junija 2004 pa je na povabilo HKD z referatom IFLA/UNESCO-ve smernice za šolske knjižnice in njihova integriranost v sistem šolskega knjižničarstva v Sloveniji sodelovala na okrogli mizi ob prevodu in izidu IFLA/UNESCO-vih smernic za šolske knjižnice na Hrvaškem.

Sekcija je v mesecu septembru posodobila svojo spletno stran.

Sekcija za šolske knjižnice je pri delu sodelovala z vodjo področne skupine za knjižnično dejavnost na Zavodu za šolstvo RS Majdo Steinbuch in s svetovalcem za šolske knjižnice pri državni matični službi za knjižničarstvo, mag Stanislavom Bahorjem, seveda pa je potekalo tudi zgledno sodelovanje z vodstvom ZBDS.

V letu 2005 načrtuje sekcija naslednje aktivnosti:

- dva seminarja z aktualno tematiko za šolske knjižničarje,
- ažurno obveščanje šolskih knjižničarjev o dogodkih in novostih v stroki preko spletne strani,
- v okviru mednarodnega delovanja aktivno sodelovanje sekcije s šolskimi knjižnicami in knjižničarji na Hrvaškem,
- sodelovanje pri pripravi in izvedbi posvetovanja ZBDS 2005.

Sekcijo za šolske knjižnice vodi Nataša Kuštrin Tušek iz knjižnice Centra srednjih šol v Novi Gorici.

Sekcija študentov bibliotekarstva

Na začetku poletnega semestra (19.2.2004) je sekcija izvedla predstavitev Zveze bibliotekarskih društev Slovenije in področnih društev bibliotekarjev ter priporočila študentom bibliotekarstva, da se na novo včlanijo ali podaljšajo članstvo v katerem izmed njih. Večina študentov se je odločila za članstvo v DBL. Izdelana je bila promocijska zgibanka sekcije, ki na kratko predstavi njen namen in cilje ter študente informira o bibliotekarskih društvih in njihovi Zvezi.

Študentje bibliotekarstva so v začetku leta 2004 sklenili, da bodo postavili novo spletno stran Oddelka za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo (na strežniku Filozofske fakultete), z namenom, da bi povezali različne aktivnosti. Nova stran je sestavljena iz več podstrani: ŠSO (študentski svet oddelka), SŠB pri ZBDS ter podstrani, kjer so predstavljeni skupni projekti: BOBCATSSS, ŠTUBIDU (elektronska oblika revije), ŠTUDIJSKO GRADIVO, rubrika AKTUALNO in POVEZAVE. (URL spletne strani: http://www.ff.uni-lj.si/studente_starni/bibliotekarji). Spletna stran je bila v celoti postavljena 10.2.2004 in jo skrbnik strani Primož Bevc tudi stalno ažurira.

V času Študentske arene (12.10.-14.10.2004) je Informacijski center/knjižnica za bibliotekarstvo pri NUK v dogovoru z različnimi oddelki knjižnice in Sekcijo študentov bibliotekarstva organiziral vodene ogledе (predstavitve) knjižnice za študente prvega letnika Oddelka za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo. Predstavitev se je udeležilo 59 študentov v štirih skupinah. Poleg osnovnih informacij o delovanju NUK so se študentje spoznali z delovanjem posebnih zbirk in se podrobneje seznanili z gradivom in podatkovnimi bazami za področje bibliotekarstva. Sekcija je tako pomagala realizirati eno od aktivnosti, ki so načrtovane v programu sodelovanja med NUK in oddelkom za bibliotekarstvo.

Članice sekcije so se aktivno udeležile posvetovanja Sekcije za šolske knjižnice v Radencih (21.-23.10.2004). V zameno za brezplačno kotizacijo so pomagale pri pakiranju gradiv za udeležence in registraciji, asistirale so na delavnicah, pomagale sponzorjem, sprejemale goste in opravljale druga dela. S prisotnostjo na predavanjih in delavnicah so se seznanile z najbolj aktualnimi temami in vprašanji na področju šolskega knjižničarstva. O vsebini in sklepih prvega kongresa šolskih knjižničarjev so poročale na rednem sestanku Sekcije študentov bibliotekarstva.

Sekcija je 11.-13.11.2004 organizirala tridnevno strokovno ekskurzijo po italijanskih knjižnicah, ki se je udeležilo 48 študentov oddelka za bibliotekarstvo. Ogledali so si Univerzitetno knjižnico v Bolonji, Nacionalno knjižnico v Firencah in slovito Medičejsko knjižnico v Firencah. Namen ekskurzije je bil, da študentje teoretično znanje, ki ga osvojijo na predavanjih, povežejo s prakso. V knjižnicah so se seznanili z različnimi katalogi, ki so oblikovani po italijanskih pokrajinah in nekaterimi primeri izgradnje virtualnih knjižnic. Navezali so tudi stike z nekaterimi italijanskimi bibliotekarji, ki so izrazili željo po nadaljnjem sodelovanju s Sekcijo študentov bibliotekarstva.

Člani sekcije (9 študentov) so se udeležili posvetovanja Sekcije za visokošolske knjižnice in Sekcije za specialne knjižnice, ki je bilo v Ljubljani (18.-19.11.2004). Študentje bibliotekarstva so opravljali administrativno-tehnična dela, sodelovali so pri registraciji, nudili pomoč sponzorjem in sodelovali pri pripravi zaključkov posvetovanja. S sodelovanjem na predavanjih in okroglih mizah so spoznavali aktualno problematiko visokošolskih in specialnih knjižnic (npr. namen konzorcijev, status knjižničarjev).

V letu 2004 sta izšli dve številki ŠTUBIDU-ja, in sicer takoj po novem letu je izšla prva številka, v kateri je bil tudi članek o delovanju Sekcije študentov bibliotekarstva. Pripravljena je bila tudi elektronska oblika časopisa. V mesecu aprilu je izšla druga številka ŠTUBIDU-ja, v kateri je bil v sliki in besedi predstavljen izvršni odbor sekcije. Hkrati sta bili v obeh številkah predstavljene najbolj odmevne akcije Sekcije študentov bibliotekarstva.

Ob začetku novega študijskega leta (2004/2005) je sekcija 1.10.2004 sodelovala pri organizaciji sprejema za bruce oddelka za bibliotekarstvo. Predstavila jim je delovanje sekcije in njene akcije ter jih povabila k vpisu v območna bibliotekarska društva. Izdelano je bilo promocijsko gradivo „Priročnik za bruce“, ki so ga prejeli študentje prvega letnika bibliotekarstva. 1. oktobra je potekala tudi podelitev indeksov Filozofske fakultete v Križankah, kjer so študentje sodelovali s svojo stojnico, na kateri so predstavljali delovanje sekcije in vabili študente k vpisu v območna

bibliotekarska društva in delili promocijska gradiva. Namen stojnice je bil krepiti zavest o bibliotekarski stroki med študenti FF.

V letu 2005 načrtuje sekcija naslednje aktivnosti:

- v sodelovanju z Oddelkom za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo ter Študentsko organizacijo FF organizacija strokovne ekskurzije v tujino (obisk različnih tipov knjižnic); namen ekskurzije bo strokovno povezovanje in spoznavanje različnih bibliotekarskih praks, kar naj bi dolgoročno vplivalo na dvig strokovne usposobljenosti bodočih bibliotekarjev,
- v okviru mednarodne dejavnosti načrtuje sekcija aktivno sodelovanje na konferenci Bobcats 2005 v Budimpešti, Madžarska. Študentje bodo na konferenci sodelovali z referati, priložnost pa se bodo imeli srečati s študenti bibliotekarskih šol iz različnih držav ter z njimi izmenjati znanja in izkušnje ter vzpostaviti osnove za nadaljnje sodelovanje,
- aktivno sodelovanje v razpravah o prenovi študija bibliotekarstva na Filozofski fakulteti v Ljubljani v skladu z izhodišče Bolonjske deklaracije,
- promocijo dejavnosti sekcije in ZBDS v okviru časopisa študentov bibliotekarstva tj. Štubidu, z vzdrževanjem spletne strani, sodelovanjem na stojnici v okviru Študentske arene 2005 ter s pripravo promocijskih gradiv (zgibanke, brošura ipd.).

Sekcijo vodi Maja Blažič, študentka 4. letnika bibliotekarstva.

STROKOVNE KOMISIJE IN DELOVNE SKUPINE

Delovna skupina za pripravo vizije knjižničarstva (vodila jo je Irena Sešek, sodelovali so: dr. Eva Kodrič-Dačić, Matjaž Musek, dr. Irena Sapač, dr. Jože Urbanija, dr. Melita Ambrožič idr.) je do skupščine 17.9.2004 zaključila svoje delo in pripravila besedilo »Manifest ZBDS o razvoju slovenskih knjižnic in knjižničarstva«, besedilo je bilo v javni razpravi, nato pa sprejeto na omenjeni skupščini. Predstavniki delovne skupine so besedilo manifesta predstavili na vseh posvetovanjih sekcij. Manifest je bil v decembru natisnjen v obliki zgibanke.

Delovna skupina za spremembo statuta ZBDS je opravila načrtovano delo in pripravila predlog sprememb Statuta, ki bi bile nujne zaradi prilagoditve novi zakonodaji. Besedilo bo osnova za nadaljnje delo v zvezi z reorganizacijo zveze. Zaradi odstopa vodstva ZBDS in poznega imenovanja novega, predlog reorganizacije v letu 2004 še ni bil pripravljen, so pa člani komisije izrazili pripravljenost v letu **2005** sodelovati pri pripravi predloga reorganizacije ZBDS.

Komisija za spremljanje problematike strokovnih nazivov, delovnih mest in tipologije bibliotekarskih poklicev (imenovana na seji predsedstva ZBDS dne 11.6.04) v sestavi: Laura Chersicola, Nataša Kuštrin Tušek, Anamarija Rožić-Hristovski, Kristina Hacin Ludvik in Smilja Pejanovič se je udeležila razprave o problematiki strokovnih nazivov, ki jo je organizirala državna matična služba pri NUK.

V letu **2005** naj bi skupina tekoče spremljala problematiko strokovnih nazivov, napredovanja v stroki in plač ter sodelovala pri pripravi pisnega poročila o problematiki.

Delovna skupina za medknjižnično izposajo je bila imenovana na seji predsedstva dne 7.9.2004 in takoj začela z aktivnim delom. Njen cilj je uskladiti dejavnost slovenskih knjižnic na področju medknjižnične izposoje. Delovno skupino vodi Tatjana Klarer Kramar (Osrednja knjižnica Celje), sodelujejo pa še: Valerija Žagar (NUK), Cvetka Krojs (UKM), Vida Močnik (CTK), Polona Lah Skrget (Šolski center PET, Ljubljana), Petruša Miholič (Inštitut za varovanje zdravja RS), Tatjana Martinčič (Knjižnica Bežigrad) in Lea Kresnik (Mariborska knjižnica). Predstavnice različnih tipov knjižnic naj bi skupini omogočale pregled nad kadrovskimi, tehničnimi in organizacijskimi pogoji, v katerih izvajajo medknjižnično izposajo različne knjižnice.

Na prvem sestanku (29.9.2004) je delovna skupina izpostavila, da Zakon o knjižničarstvu in Uredba o osnovnih storitvah knjižnic postavljata medknjižnično izposajo med osnovne storitve knjižnic, in da navodilo iz leta 1962 ni več primerno za uporabo. Vzpostaviti bi bilo potrebno nov sistem medknjižnične izposoje, ki bi upošteval spremenjeno organiziranost knjižnic in nove tehnične možnosti. Zato je delovna skupina mnenja, da je treba pripraviti slovenski *pravilnik o meknjižnični izposoji* in izdelati ustrezna *priporočila za knjižnice*.

Na drugem sestanku je delovna skupina pripravila izhodišča in cilje za delo v letu **2005**, in sicer bo delovna skupina pozornost posvetila naslednjim aktivnostim:

- analizirala bo pravila medknjižnične izposoje v drugih državah (ZDA, Kanada, Avstralija, Švedska, Nemčija, Avstrija, Češka, Hrvaška),
- zagotovila bo redno obveščanje vseh, ki se ukvarjajo z medknjižnično izposajo o delu skupine in o novostih na tem področju (po elektronski pošti in v okviru spletnega mesta ZBDS),
- analizirala bo možnosti za zmanjšanje poštnih stroškov medbibliotečne izposoje v Sloveniji (morda v okviru kakšne raziskovalne ali diplomske naloge v okviru Šolskega centra PET),
- pripravila bo predlog za on-line imenik knjižnic, ki sodelujejo v medknjižnični izposoji (COLIB, COBISS3),
- pripravila bo slovenski pravilnik za medknjižnično izposajo.

Komisija za Čopove diplome in priznanja se je sestala in pripravila predlog razpisa ter ga tudi objavila. Ker je predsedstvo ZBDS naknadno sprejelo sklep, da podelitve nagrad v letu 2004 ne bo, je komisija prekinila nadaljnje priprave na izbor in podelitev nagrad. Podelitev je bila načrtovana na posvetovanju splošnih knjižnic v septembru 2004. Komisija bo ponovno pripravila razpis v letu **2005**, v katerem bo potekala podelitev Čopovih nagrad in priznanj v okviru posvetovanja ZBDS oktobra v Portorožu. Predvidena je podelitev največ petih Čopovih diplom in prav toliko priznanj.

Komisijo vodi doc. dr. Jože Urbanija z Oddelka za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo.

Komisija za permanentno izobraževanje in razvoj kariere, ki jo vodi Mojca Dolgan-Petrič (CTK), članice pa so: Violetta Bottazzo (Ministrstvo za finance RS. Davčna uprava RS), Nataša Godec (FDV), Sandra Kurnik-Zupanič (UKM), Eva

Pohar-Sušnik (NUK), Vesna Trobec (KOŽ) in Zdenka Verlič (OŠ Ketteja in Murna, Ljubljana) je pripravila strateški načrt dela in načrt aktivnosti na svoji seji dne 25.5.2004. Strateški načrt in načrt aktivnosti bo objavljen na spletni strani ZBDS potem, ko bo predsedstvo ZBDS potrdilo predlagane cilje in aktivnosti komisije. Na pobudo komisije oz. posameznih članic so v letu 2004 potekale naslednje aktivnosti:

Komisija je dala pobudo Državni matični službi za knjižničarstvo pri NUK, da organizira sestanek o problematiki delovnih mest, strokovnih nazivov in kolektivnih pogodb na področju knjižničarstva v zvezi z uvajanjem novega zakona o delovnih razmerjih in zakona o sistemu plač v javnem sektorju. DMS je sestanek organizirala 14.6.2004. Zaradi akutne problematike je ZBDS ustanovil delovno skupino za spremljanje problematike plač, pripravila pa naj bi tudi katalog delovnih mest na področju knjižničarstva in predlog orientacijskih delovnih mest na področju knjižnične dejavnosti za kolektivno pogodbo za javni sektor. Predlagani sta bili dve orientacijski delovni mesti: bibliotekar oz. svetovalec za informacije (VII. stopnja izobrazbe) in knjižničar (V. stopnja izobrazbe). Sandra Kurnik-Zupanič je pripravila temeljito analizo vrednotenja knjižničarjev v okviru različnih ministrstev in analizo predloga novega plačnega zakona in bodoče uvrstitve bibliotekarskega poklica v plačne razrede. Povezala se je tudi z reprezentativnimi sindikati in se s pripombami odzivala na predloge kolektivnih pogodb npr. aneksa h kolektivni pogodbi na področju kulture.

S. Kurnik-Zupanič je pripravila gradivo (analizo uvrščanja zaposlenih v knjižničarstvu v plačne razrede) za okroglo mizo na posvetovanju visokošolskih in specialnih knjižnic v Ljubljani - Status visokošolskih in specialnih knjižničarjev (19.11.2004).

M. Dolgan-Petrič je izvedla v juniju 2004 anketo med specialnimi in visokošolskimi knjižnicami in pripravila referat za posvetovanje visokošolskih in specialnih knjižnic z naslovom »Slovenske specialne in visokošolske knjižnice kot učeče se organizacije«.

M. Dolgan-Petrič je pripravila osnutek delavnice za delo z uporabniki z motnjami branja, ki bo v organizaciji Bibliotekarskega izobraževalnega centra pri NUK in v sodelovanju z društvom Bravo organizirana septembra 2005.

M. Dolgan-Petrič se je udeležila seminarja EBLIDE v Pragi (5.-6.11.2004), kjer je bilo govora o poklicnih kvalifikacijah v Evropi, pa tudi o nekaterih vprašanih s področja avtorsko-pravnih predpisov. Potne stroške je pokrila ZBDS, članica komisije pa je sama poskrbela za stroške bivanja v Pragi.

V letu **2005** načrtuje komisija dva delovna sestanka, sicer pa komuniciranje preko telefona in elektronske pošte. Načrtuje pripravo prevoda smernic IFLA za delo z uporabniki z disleksijo. S. Kurnik-Zupanič načrtuje izdelavo elaborata oz. poročila o problematiki plač v knjižničarstvu. M. Dolgan-Petrič bo izvedla predavanje s področja kadrovskega menedžmenta z naslovom »Učeče se organizacije« za področna društva. V okviru mednarodne dejavnosti je predvidena aktivna udeležba članice komisije E. Pohar-Sušnik na 6. konferenci o permanentnem izobraževanju v knjižničarstvu (njen referat je že sprejet v program konference, obravnava pa problematiko vključevanja

prostovoljcev v delo slovenskih knjižnic). Komisija bo poskrbela za ureditev podatkov o njeni dejavnosti na spletni strani ZBDS in za njihovo dopolnjevanje. Aktivno pa načrtuje tudi sodelovati na posvetovanju ZBDS v Portorožu, na katerega predlaga, da se povabita predstavnik EBLIDE in Ministrstva za delo (Okrogla miza o poklicnih kvalifikacijah v EU).

Komisija za katalogizacijo je za leto 2004 načrtovala sodelovanje pri implementaciji normativne kontrole korporativnih imen v sistemu COBISS, vendar do realizacije ni prišlo, ker je IZUM-u še ni uvedel v sistem. Komisija je imela en sestanek, na katerem je obravnavala težave, ki so nastale kot posledica implementacije normativne kontrole osebnih imen ter se posvetila obdelavi novega medija SACD – Super Audio Compact Disc.

V letu **2005** se bo komisija osredotočila predvsem na naslednjo fazo pri pripravi novega pravilnika za katalogizacijo (prva faza je bila zaključena z izdajo priročnika PREKAT), in sicer sta še vedno odprti dve možnosti: priprava slovenskega katalogizacijskega pravilnika ali prevod angloameriških katalogizacijskih pravil. Poleg tega bo spremljala implementacijo normativne kontrole korporativnih imen v sistemu COBISS in obravnavala osnutek novih načel za katalogizacijo (leta 2005 bo na vrsti že tretje od petih načrtovanih srečanj, ki jih organizira Sekcija za katalogizacijo pri IFLA z namenom, da bi posodobili t.i. Pariška načela, sprejeta leta 1961, ki so zastarela) ter sodelovala v mednarodni razpravi.

Komisijo vodi Irena Kavčič iz Narodne in univerzitetne knjižnice.

Komisija za terminologijo je v okviru projekta priprave slovenskega razlagalnega bibliotekarskega terminološkega slovarja iz preteklih let nadaljevala delo v sestavi: dr. Branko Berčič (upokojen, dopisni član), Ivan Kanič (CEK, predsednik komisije), Zvonka Leder (SAZU, upokojena), Majda Ujčič (FF, upokojena), mag. Polona Vilar (FF). Število sodelavcev se je v primerjavi s preteklimi leti drastično zmanjšalo, vendar je komisija zaradi reorganizacije v tej sestavi bila bolj operativna in uspešna. V letu 2004 je imela skupaj 28 rednih delovnih sej, na katerih je usklajevala gradiva posameznih sodelavcev, pripravljala redakcijo geselskih člankov in usklajevala celotno gradivo slovarja. Razlage za nova gesla so pripravljali sodelavci individualno kot gradivo za seje.

Delo komisije je temeljilo na strokovnih izhodiščih za pripravo slovenskega razlagalnega terminološkega slovarja, postavljenih in preverjenih v preteklih letih, ter rezultatih izpisovanja 291 slovenskih strokovnih besedil na okrog 6.570 straneh, dostopnih članom komisije v računalniški podatkovni zbirki 10.300 ekscerptov na cederomu in svetovnem spletu ter v tiskanem Abecedariju bibliotekarskih terminov, ki zajema okrog 16.580 enot. Nadaljevala se je predvsem pomenska analiza gesel z usklajevanjem razlag, tako da obsega doslej pripravljeno slovarsko gradivo okrog 4.500 slovarskih enot.

Delovanje komisije je bilo prvenstveno usmerjeno v pripravo novih razlag za slovenski bibliotekarski terminološki slovar in je obsegalo predvsem naslednja področja:

- selekcija gesel po alfabetariju (za črke M, N, O in deloma tudi P) in redakcija nekaterih manjkajočih gesel z oblikovanjem razlag, pomensko analizo in vzpostavitev pomenskih zvez,

- individualna priprava izbranih 789 novih razlag,
- prva redakcija, selekcija in pomenska analiza 635 gesel,
- druga redakcija nekaterih izbranih geselskih člankov in geselskih gnezd,
- akcentuiranje, določanje končnic in kvalifikatorjev 635 gesel,
- priprava delovnega snopiča „Delovno gradivo VII, Dodatek – A“ septembra 2004 (494 gesel),
- sistemske rešitve in poenotenja v posameznih tematskih sklopih (npr. kratice in krajšave, strokovni in vrednostni kvalifikatorji, kvalifikatorska pojasnila),
- vnos in računalniška obdelava novega slovarskega gradiva (635 gesel),
- priprava tekočih in kumulativnih delovnih gradiv in izpisov posameznih tematskih sklopov članom komisije.

Komisija se je strokovno povezovala tudi z drugimi sorodnimi delovnimi skupinami v Sloveniji in v tujini ter predstavljala svoje delo v objavah:

- opravila je strokovno redakcijo bibliotekarskih izrazov prvega dela gradiva za Oxfordski slovar (v sodelovanju z dr. M. Kovačem),
- člani komisije sodelujejo v mednarodnem projektu priprave večjezičnega terminološkega slovarja za področje bibliotekarstva in tudi vodijo njegovo delo,
- predstavitev strokovnega dela komisije v referatu
 - o Kanič, I. & Simon, E.: Multilingual terminology : Linking national resources for European co-operation (Konferenca ABDOS, Kiel, maja 2004)
- objavlanje izbranih terminoloških tem v Terminološkem kotičku strokovne revije Knjižnica.

Spletna stran Komisije: <http://www2.arnes.si/~ljnuk4/btk/zbds.html> Opis slovarja in metodologije: <http://www2.arnes.si/~ljnuk4/btk-slo.html>

Delovanje Komisije za terminologijo je bilo v preteklih letih financirano v okviru projektov Narodne in univerzitetne knjižnice predvsem s strani Ministrstva za kulturo, Ministrstva za šolstvo, znanost in šport, delno tudi Zavoda za odprto družbo in nekaj manjših sponzorjev. V letih 2002, 2003 in 2004 je financiranje s strani Narodne in univerzitetne knjižnice v celoti usahnilo. Tudi Zveza bibliotekarskih društev Slovenije delovanja komisije finančno ni podprla, čeprav je bil v zvezi s tem poseben sestanek s predsednikom in podpredsednico Zveze 6.2.2004. Drugih virov financiranja komisija nima, prijava projekta na razpis MK in MŠZŠ v sklopu dejavnosti NUK pa ni bila izbrana. Delo članov komisije v obsegu 1.015 ur je bilo v celoti opravljeno zunaj delovnega časa oziroma na domu.

V letu **2005** bo delovanje komisije prvenstveno usmerjeno v pripravo novih razlag za **slovenski bibliotekarski terminološki slovar** in bo obsegalo predvsem naslednja področja:

- selekcija gesel po alfabetariju (za črke R, S, Š, T, U in V) in redakcija nekaterih manjkajočih gesel z oblikovanjem razlag, pomensko analizo in vzpostavitvijo pomenskih zvez,
 - individualna priprava izbranih okrog 800 novih razlag,
 - prva redakcija, selekcija in pomenska analiza okrog 750 gesel,
 - druga redakcija nekaterih izbranih geselskih člankov in geselskih gnezd,
 - akcentuiranje, določanje končnic in kvalifikatorjev okrog 750 gesel,

- priprava delovnega snopiča „Delovno gradivo VII, Dodatek – B“ junija 2005 (okrog 1.100 gesel),
- vnos in računalniška obdelava novega slovarskega gradiva (okrog 750 gesel),
- priprava tekočih in kumulativnih delovnih gradiv in izpisov posameznih tematskih sklopov članom komisije.

Komisija se bo strokovno povezovala tudi z drugimi sorodnimi delovnimi skupinami v Sloveniji in v tujini ter predstavljala svoje delo v objavah:

- nadaljevala bo strokovno redakcijo bibliotekarskih izrazov prvega dela gradiva za Oxfordski slovar (v sodelovanju z dr. M. Kovačem),
- člani komisije bodo sodelovali v mednarodnem projektu priprave večjezičnega terminološkega slovarja za področje bibliotekarstva in bodo projekt tudi vodili,
- predstavitev strokovnega dela komisije z referati na posvetovanjih,
- objavljanje izbranih terminoloških tem v Terminološkem kotičku strokovne revije Knjižnica.

V letu **2005** načrtuje terminološka komisija tudi začetek priprave **Biografskega leksikona slovenskega bibliotekarstva oz. Kdo je kdo v slovenskem bibliotekarstvu**. Kljub dolgoletni tradiciji, uspešnemu strokovnemu delu in ob tem vidnih rezultatih, ki so mednarodno pomembni in primerljivi, ter množici pomembnih bibliotekarskih in bibliotekarjev v preteklosti in seveda tudi danes, v Sloveniji nimamo seznama ali priročnika, v katerem bi lahko uporabnik (pa naj bo laik, bibliotekar ali študent bibliotekarstva) pogledal, kdo so ti pomembni strokovnjaki, kdaj so živeli in kaj so ustvarili.

Delovna skupina v sestavi Ivan Kanič (iniciator in redaktor), dr. Branko Berčič, dr. Bruno Hartman, mag. Jože Kokole in Samo kristan si je zadala za nalogo pripraviti publikacijo Biografski leksikon slovenskega bibliotekarstva, ki bi skušal zajeti predstavitev najpomembnejših strokovnjakov s področja bibliotekarstva na slovenskem. Priročnik bo obsegal opise okrog 280 slovenskih bibliotekark in bibliotekarjev, izšel pa bo v tiskani in elektronski obliki. Neformalno oblikovana skupina je začela z delom konec leta 2003, v letu 2004 pa je pripravila metodološka izhodišča za selekcijo biografirancev in za nabor biografskih in bibliografskih podatkov, pripravila je podatkovni model za elektronsko verzijo priročnika, osnovni nabor okrog 300 imen in poskusno pripravila 25 geselskih člankov za izbrane bibliotekarje. V letu 2005 bi želela pripraviti 150 člankov, preizkusno namestiti elektronsko verzijo, predstaviti projekt strokovni javnosti, pridobivati sofinancerje projekta in oblikovati ter testirati elemente tiskane izdaje. V letu 2006 bo dodelana elektronska verzija in pripravljenih nadaljnjih 120-150 člankov ter zaključena redakcija celotnega korpusa besedil. Leta 2007 je predvidena objava tiskane in elektronske izdaje ter njuna predstavitev in promocije.

Žal za projekt dosedaj ni uspela najti finančnih virov, bi pa sofinanciranje izdelave publikacije bilo zanimivo za ZBDS, saj bi publikacija lahko izšla ob 60-letnici obstoja ZBDS.

KALANOV SKLAD

Upravi odbor Kalanovega sklada vodi v mandatnem obdobju 2003-2005 Vilenka Jakac-Bizjak, članice pa so Alenka Logar-Pleško, dr. Irena Sapač, Alja Bratuša in Smilja Pejanovič. Na ustanovni seji dne 6.5.2004 je pregledal finančno stanje sklada, ki je po izplačilu nagrad v letu 2003 pozitivno, pripravil je besedilo razpisa za nagrade

Kalanovega sklada za leto 2005 (objavljeno je bilo v Knjižničarskih novicah in na spletni strani, zaradi promocije bibliotekarstva pa naj bi bil razpis objavljen tudi v časniku Delo v letu 2005), razprava je potekala o možnostih bolj slavnostne (samostojne) podelitve nagrad Kalanovega sklada in Čopovih nagrad in priznanj, pripravil pa je tudi predlog dopolnil in sprememb Pravilnika Kalanovega sklada (predlog je bil novembra posredovan predsedstvu ZBDS, da le-to začne s postopkom za spremembo Pravilnika). V mesecu novembru so bila pripravljena in odposlana povabila institucijam, posameznikom in posebej NUK, UKM in CTK, da prispevajo letno članarino v sklad. Prve institucije so se že odzvale, kar je ohrabrujoče za nadaljnje poslovanje sklada.

V letu **2005** bo upravni odbor sklada pripravil oglas za natečaj, skrbel za pridobivanje članov sklada ter spremljal postopke za spremembo Pravilnika Kalanovega sklada in pripravil morebitne dopolnitve besedila. V septembru 2005 bo upravni odbor pregledal besedila, s katerimi se bodo avtorji potegovali za nagrade sklada, jih ocenil, opravil izbor za nagrade in določil njihov vrstni red. Nagrade bodo predvidoma podeljene na posvetovanju ZBDS, če pa bi se odločili za samostojno prireditel, bi bilo treba zagotoviti sredstva za realizacijo takšnega dogodka.

DELO PODROČNIH BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV

• DRUŠTVO BIBLIOTEKARJEV CELJE

Redni občni zbor je društvo imelo konec marca 2004. Izvoljeno je bilo novo vodstvo društva, in sicer Tatjana Klarer Kramer kot predsednica, Polonca Bajc kot podpredsednica, Slavica Hrastnik kot tajnica in Zdenka Turnšek kot blagajničarka. Izvoljen je bil tudi nov izvršni odbor društva. Izvedeno je bilo tudi predavanje mag. Stanislava Bahorja o slovenskih samostanskih knjižnicah.

Aprila je imel novi izvršni odbor prvo sejo, na kateri je določil teme predavanj, ki jih je društvo organiziralo v letu 2004, in sicer predavanje Martine Rozman Salobir »Knjižnične zgradbe prihodnosti«, predstavitev magistrske naloge mag. Mateje Ločniškar-Fidler iz Knjižnice Bežigrad »Razvoj, obdelava in uporabniki neknjižnega gradiva v splošnih knjižnicah« ter predavanje o bibliopedagoških urah v splošni knjižnici.

Konec aprila je društvo organiziralo dvodnevno strokovno ekskurzijo v Nin in Zadar, kjer so si udeleženci ogledali mestne knjižnice.

Septembra je Osrednja knjižnica Celje organizirala letno srečanje članov društva. Člane je popeljala v Muzej novejšje zgodovine, kjer so si ogledali stalno razstavo Živeti v Celju, na celjski Stari grad in plovbo po Šmartinskem jezeru.

Izvršni odbor je imel junija še izredno sejo, ki je bila namenjena obveščanju članov o dogajanju v ZBDS ter o pripravah na septembrsko skupščino ZBDS. Vodstvo društva je posebno pozornost namenilo tudi dopolnjevanju evidence elektronskih naslovov članov, septembra pa je začelo z izdelavo spletnih strani društva.

Društvo bibliotekarjev Celja vodi Tatjana Klarer Kramer iz Osrednje knjižnice Celje.

• DRUŠTVO BIBLIOTEKARJEV POMURJA

V začetku leta 2004 je društvo organiziralo občni zbor članov, na katerem je sprejelo načrt dela za tekoče leto.

Člani društva so se junija udeležili strokovne ekskurzije, na kateri so si ogledali knjižnico na Dunaju, oktobra pa je organiziralo predavanja mag. Stanislava Bahorja o problematiki avtorske in sorodnih pravic. Aktivno se je društvo vključilo tudi v priprave in izvedbo prvega kongresa šolskih knjižničarjev, ki je bil oktobra v Murski Soboti. Sredstva za izvedbo aktivnosti je društvo pridobilo s pomočjo sponzorjev, del sredstev pa je prispevala tudi Pokrajinska in študijska knjižnica iz Murske Sobote.

Društvo bibliotekarjev Pomurja vodi Metka Sraka iz Pokrajinske in študijske knjižnice, Murska Sobota.

• DRUŠTVO BIBLIOTEKARJEV KOROŠKE

Društvo združuje knjižnične delavce Koroške regije in sodi po številu članov (47) med manjša bibliotekarska društva v Sloveniji.

V letu 2004 je društvo člane obveščalo o dejavnosti ZBDS, nekateri člani pa so aktivno delovali v njegovih sekcijah in komisijah. Skrbelo je za dopolnjevanje evidence članstva na spletni strani ZBDS in Koroške osrednje knjižnice.

Junija je društvo organiziralo strokovno ekskurzijo na kateri so si ogledali splošno knjižnico v Murski Soboti, pa tudi lepote Goričkega in se zapeljali do tromeje. Za strokovno vodstvo je poskrbel Alojz Pikalo iz splošne knjižnice Slovenj Gradec.

Ponovno so potekala tudi prizadevanja za pridobivanje finančnih sredstev, prošnje za finančno pomoč so bile poslane vsem koroškimi občinam, ki pa so žal odgovorile, da za sofinanciranje dejavnosti društva v svojih proračunih nimajo planiranih sredstev za podporo tovrstni dejavnosti.

V mesecu juniju je društvo organiziralo ogled razstave »Rojstni list slovenske kulture« v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani. Zanimanje za obisk razstave je bilo med koroškimi knjižničarji zelo veliko, vendar je društvo lahko organiziralo obisk le za člane društva.

Ker v letu 2004 ni bilo skupnega posvetovanja ZBDS, so se člani društva udeležili posvetovanj sekcij ZBDS. Promocijska gradiva društva so bila poslana Oddelku za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo, in sicer za akcijo pridobivanja novih članov pokrajinskih društev, ki so jo izvedli študentje bibliotekarstva.

Septembra so se delegati društva udeležili skupščine ZBDS.

Za leto **2005** načrtuje Društvo naslednjo dejavnost: pridobivanje in evidenca članstva; udeležbo in sodelovanje v delu predsedstva ZBDS ter njegovih sekcij in komisij; obveščanje članov o delu ZBDS; strokovno predavanje; organizacijo strokovne ekskurzije in drugih oblik izobraževanja članov; udeležbo na delavnicah sekcij in

strokovnem posvetovanju ZBDS; obveščanje javnosti o delu društva; sodelovanje z drugimi ustanovami, knjižnicami, društvi; urejanje spletne strani in prizadevanja za pridobitev finančnih sredstev za delovanje društva.

Društvo bibliotekarjev Koroške vodi Vlasta Zaberčnik iz Koroške osrednje knjižnice dr. Franceta Sušnika, Ravne na Koroškem.

• **DRUŠTVO KNJIŽNIČARJEV DOLENJSKE**

Društvo si prizadeva nenehno posodabljeni svoje cilje in načine delovanja, v svojem okolju pa poudarjati pomen knjižnic in knjižničarjev. Poslanstvo društva je uveljavljanje knjižničnega poklica in stroke v skladu z etičnim kodeksom slovenskih knjižničarjev in skrb za nenehno strokovno izobraževanje in spopolnjevanje.

Cilji društva so bili naslednji: izdajanje publikacij; razširiti aktivnosti za pridobivanje novih članov, še zlasti študentov; članom zagotoviti čimveč ugodnosti npr. brezplačno članstvo in brezplačno uporabo knjižnic na Dolenjskem; sodelovanje pri organizaciji strokovnih posvetovanj, seminarjev, predavanj ipd.; organizacija strokovne ekscurzije v Avstrijo z ogledom nove splošne knjižnice v Gratzu; organizacija strokovnega predavanja »Komunikacija in retorika« s predavateljico Marijo Popovič; skrb za nagrade in pohvale za delo posameznikov iz knjižnic tj. priznanje častnega člana društva; organizacija srečanj in spoznavanje razmer in problemov drugih knjižnic; organiziranje sej izvršnega odbora društva po knjižnicah Dolenjske, Bele krajine in Posavja ter seznanjanje z njihovim delom, prostorom, problemi in idejami za nadaljnje delo; obveščanje članov o vsebini omenjenih srečanj; skrb za medijsko podporo dejavnosti društva.

Društvo knjižničarjev Dolenjske vodi Irena Muc iz knjižnice ZIK Črnomelj.

• **DRUŠTVO BIBLIOTEKARJEV MARIBOR**

V letu 2004 je imelo Društvo bibliotekarjev Maribor 107 članov, in sicer 95 zaposlenih, 11 upokojencev in 1 študentko. Glede na strukturo zaposlenih članov je 7 članov iz knjižnic osnovnih šol, 9 iz knjižnic srednjih šol, 30 članov iz visokošolskih knjižnic in Univerzitetne knjižnice, 42 članov iz splošnih knjižnic, 5 članov iz specialnih knjižnic, 1 iz zavoda za šolstvo, 1 član izven knjižničarstva, 1 študentka in 11 upokojencev. Število članov se je v primerjavi s preteklim letom zmanjšalo za devet članov, šlo je predvsem predvsem za upad članov med šolskimi knjižničarji.

Delo društva je potekalo po sprejetem načrtu dela preko štirih rednih sej izvršnega in nadzornega odbora ter volilnega občnega zbora in sprotnega obveščanja članov. Po potrebi so se člani izvršnega in nadzornega odbora dogovarjali tudi po telefonu. Na sejah je bilo obravnavano delo društva, konstituirali so se novoizvoljeni organi društva, izdelana je bila prijava na javni poziv za sofinanciranje redne dejavnosti kulturnih društev in po prejemu sredstev pripravljeno poročilo o izvedbi programa, društvo se je aktivno vključilo v razreševanje krizne problematike financiranja Mariborske knjižnice ter problematike predsedstva oz. vodstva ZBDS (pripravljena je bila nominacija za podpredsednika ZBDS), obravnavano je bilo delovanje sekcij in komisij ZBDS. Člani društva so aktivno sodelovali na srečanjih oz. posvetovanjih posameznih sekcij ZBDS.

V okviru izobraževanja so se člani društva udeležili občnega zbora DB Celje in predavanja mag. Stanislava Bahorja o samostanskih knjižnicah. Društvo je organiziralo tudi predavanja o aktualni problematiki, in sicer: Emica Antončič: Aktualno dogajanje na Slovenskem knjižnem trgu ter Sandra Kurnik Zupanič: Knjižničarji v novem plačnem sistemu.

Organizirane so bile strokovne ekskurzije: v Ljubljano (NUK) na razstavo Rojstni list slovenske kulture – Brižinski spomeniki, Celovški, Čedadski ter Stiški rokopis ter v Mursko Soboto in Ormož na ogled knjižnic.

Društvo je sodelovalo v okviru prireditev slovenskih dnevov knjige v Mariboru, aprila 2004 in v akciji včlanjevanja študentov bibliotekarstva v regionalna društva. Člani so redno sodelovali pri dejavnostih ZBDS kot člani predsedstva, v sekcijah in komisijah ter delovnih skupinah. Sodelovali so tudi z ZKD in poročali o svojem delu. Za člane so bili organizirani popusti za nakup knjig v Slomškovi knjigarni, Cankarjevi založbi in Mladinski knjigi.

V letu **2005** bo društvo nadaljevalo z delom, ki je že utečeno, in sicer:

- izvedlo bo občni zbor, načrtuje redne seje izvršnega in nadzornega odbora ter po potrebi članske sestanke,
- redno bo sodelovalo z ZBDS in ZKD, ter obravnavalo problematiko knjižnic na območju društva,
- za člane bo pripravilo strokovna predavanja in po potrebi okrogle mize o aktualnih problemih v stroki,
- organiziralo bo strokovne ekskurzije in obiske knjižnih sejmov:
 - v Ljubljani - slovenski knjižni sejem,
 - v Zadru – ogled Gradske knjižnice in Znanstvene knjižnice,
 - v Egiptu – ogled Aleksandrijske knjižnice ter drugih znamenitosti.
- člani društva bodo aktivno sodelovali v posameznih sekcijah in komisijah ZBDS ter na strokovnih posvetovanjih, sodelovali bodo pri aktivnostih v zvezi z reorganizacijo delovanja ZBDS in pri pripravi novega statuta zveze,
- v reviji Knjižnica in Knjižničarske novice bodo objavljali strokovne prispevke,
- prizadevali si bodo pridobiti čim več članov iz vseh vrst knjižnic na območju delovanja društva,
- za člane bo društvo organiziralo razne ugodnosti in popuste v knjigarnah,
- društvo bo o svojem delu vodilo dokumentacijo, jo arhiviralo in poslovalo v skladu z veljavno zakonodajo in predpisi,
- o delovanju bo obveščalo svoje člane, ZBDS in ZKD ter sredstva javnega obveščanja,
- spletna stran društva bo obnovljena in aktualizirana.

Društvo bibliotekarjev Maribor vodi Dunja Legat iz Univerzitetne knjižnice Maribor.

• **DRUŠTVO BIBLIOTEKARJEV GORENJSKE**

V letu 2004 je imelo društvo dve redni seji izvršnega odbora, in sicer marca in decembra. Redni občni zbor je bil 24.3.2004, kjer je bila podana informacija o finančnem poslovanju v minulem letu. Na tem zboru so bili razrešeni dotedanji organi

in izvoljeni novi. Prav tako je bilo izvoljeno novo vodstvo: predsednica Milena Enci, podpredsednica Tatjana Šmid in tajnica Meta Učakar.

V mesecu maju je društvo organiziralo enodnevno ekskurzijo na avstrijsko Koroško, kjer so si udeleženci ogledali kulturne in naravne znamenitosti.

Delegati društva so se meseca septembra udeležili volilne skupščine ZBDS, proti koncu leta pa je vodstvo pripravilo podatke za zloženko, ki predstavlja Društvo bibliotekarjev Gorenjske.

Društvo planira v letu **2005** redni občni zbor, seje IO in ostalih organov društva v skladu s statutom DBG. Načrtuje tudi enodnevno ekskurzijo in izobraževalno predavanje. V prvi polovici leta naj bi bila vzpostavljena spletna stran društva.

V preteklosti je društvo že sprejelo idejo o ustanovitvi knjižničarske zbirke, ki jo je v imenu t.i. Slovenskih predračunalniških knjižničarjev posredovala ga. Rezka Šubic Pleničar. Zbirko je društvo želelo postaviti v Čopovi hiši v Žirovnici, vendar pa na tej lokaciji še vedno potekajo reorganizacijski procesi. Zato je ravnateljica Gorenjskega muzeja v Kranju, ga. Barbara Ravnik Toman, ponudila sobo (18m²) v Prešernovi hiši v Kranju, ki je prazna in ne potrebuje posebne obnove. Društvo bibliotekarjev Gorenjske bo s pomočjo ga. Pleničar takoj začelo z zbiranjem in popisovanjem predmetov in ostalega gradiva, ki bi bilo primerno za oblikovanje knjižničarske zbirke. V Prešernovi hiši v Kranju je že zaposlena kvalificirana oseba, ki stalno bdi nad razstavnimi eksponati in tako društvo ne bi imelo še dodatnih stroškov. Društvo bo predlagalo predsedstvu ZBDS, da prevzame formalno pokroviteljstvo nad zbirko ZBDS, kajti zbirka bo predstavljala zgodovino knjižničarstva v Sloveniji.

Društvo bibliotekarjev Gorenjske vodi Milena Enci iz Osrednje knjižnice Kranj.

• **DRUŠTVO BIBLIOTEKARJEV PRIMORSKE**

Izvršni odbor DBP se je v letu 2004 sestal na treh rednih sejah in imel dve korespondenčni seji. Dejavnosti društva so se skoraj v celoti odvijale po sprejetem programu in sicer:

- v januarju je bila izvedena predstavitev knjige s predavanjem: Klementina Možina: Knjižna tipografija, ki ga je v okviru DBP organizirala Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper v Koprju;
- v marcu je bil organiziran delovni sestanek katalogizatorjev primorskih knjižnic, članic DBP, ki ga je v okviru DBP organizirala Osrednja knjižnica Srečka Vilharja;
- prav tako je bilo organizirano delovno srečanje knjižničarjev, ki v svojih knjižnicah pokrivajo področje domoznanstva. V okviru DBP ga je organizirala Goriška knjižnica Franceta Bevka v Novi Gorici ;
- maja je društvo organiziralo strokovno ekskurzijo na Dunaj;
- junija je potekal občni zbor DBP. Gost mag. Robert Turk je pripravil predavanje Varstvo narave – morje in morsko obrežje.
- oktobra je bila izvedena Mini restavratorska delavnica, ki sta jo organizirala DBP in Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper;

- izvedena sta bila seminarja «Kako pripravimo prireditev» in »Kako najdemo sponzorja in kaj mu ponudimo«, ki sta je organizirala DBP in Matična knjižnica, Izola;
- izdelan je bil statut DBP v elektronski obliki. Pripravila ga je Nataša Kuštrin Tušek;
- zbrani in dopolnjeni so bili podatki o društvu in ažurirani na spletni strani društva;
- članice IO ZBDS Primorskega društva bibliotekarjev pa so se tudi redno udeleževale sestankov.

Društvo bibliotekarjev Primorske vodi Laura Chersicola iz Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper.

PROGRAMSKI SKLOP: Mednarodno sodelovanje in udeležba na mednarodnih konferencah

• Udeležba na konferenci IFLA

Smilja Pejanovič (CTK) se je udeležila konference IFLA z naslovom *"Libraries: Tools for Education and Development"*, 22. – 27. avgust 2004, Buenos Aires, Argentina. O aktivnostih na konferenci je pripravila pisno poročilo.

• Udeležba na konferenci Creating Public Paradise

Martina Rozman Salobir (Osrednja knjižnica Celje) se je udeležila konference o gradnji splošnih knjižnic Public Paradise v Haagu, 17. do 20. marec 2004. Po konferenci je pripravila predavanja za svojo knjižnico in območna bibliotekarska društva.

• Članstvo in sodelovanje z mednarodnimi organizacijami

ZBDS je bil bil v letu 2004 včlanjen v **IFLA** in njene sekcije, in sicer v:

1. Management of Library Associations
2. Genealogy and Local History
3. Management and Marketing
4. Cataloguing
5. Acquisition

V letu **2005** se bo v skladu s sklepom zadnje skupščine IFLA uvedel nov sistem plačevanja članarin, ki bo temeljil na višini proračunov članic IFLA. ZBDS trenutno še ne ve, kakšna bo članarina, predvideva pa se, da se bo povečala. V tem primeru bo potrebno razmisliti o članstvu v sekcijah in ga ohraniti le v tistih dveh, ki sodita že v redno članarino. Bi pa mogoče veljalo razmisliti za leto **2006** o uvedbi priznanja za "knjižničarja leta", ki bi se mu plačala udeležba na konferenci IFLA takrat, ko je le-ta v Evropi. Stroške bi bilo možno pokriti npr. iz sklada t.i. prijateljev knjižnic

ZBDS sodeluje tudi s Slovensko sekcijo **IBBY** (mednarodna organizacija za mladinsko literaturo) predvsem pri projektih promocije branja, razvoja pismenosti in organizaciji razstav mladinske književnosti v knjižnicah. IBBY spodbuja razvoj

mladinske književnosti, si prizadeva vzbuditi pri mladih zanimanje in veselje do knjig in branja in omogočiti, da bi bile mladim po vsem svetu dostopne kvalitetne knjige.

ZBDS je v sodelovanju z NUK od 27. – 28. februarja gostil predstavnike **EBLIDA** (krovno združenje evropskih bibliotekarskih združenj), ki so imeli sestanek izvršnega odbora, gostila jih je NUK. V imenu ZBDS sta sodelovali Irena Sešek in dr. Melita Ambrožič, ki sta goste seznanili z organizacijo in delovanjem slovenskega združenja in društev, z njimi sta imeli tudi razgovor o bodočem sodelovanju ZBDS v okviru EBLIDA. Z njihove strani je bil izražen interes, da bi v Sloveniji v letih 2006 ali 2007 organizirali kongres EBLIDA.

ZBDS je tudi v letu 2004 ohranil dobre stike s **strokovnimi društvi iz sosednjih držav**, v letu **2005** pa načrtuje stike še okrepiti in natančneje opredeliti njihove oblike (medsebojna izmenjava izkušenj, izmenjava publikacij, sodelovanje pri organizaciji strokovnih srečanj, partnerstvo v projektih itd.).

Aktivnosti na področju mednarodne dejavnosti so in bodo tudi v letu 2005 izvajale tudi posamezne sekcije in komisije ZBDS (več o tem pri poročilih posameznih sekcij in komisij).

PROGRAMSKI SKLOP: Promocija

• Promocija ZBDS na spletni strani

Spletne strani ZBDS ter njegovih sekcij, komisij in lokalnih društev naj bi bile eden izmed osnovnih informacijskih in promocijskih sredstev združenja in njegovih članov (področnih društev). Predsedstvo je v letu 2004 imenovalo uredniški odbor spletnih strani, ki naj bi pripravil koncept preureditve spletnih strani in promocije delovanja ZBDS in njegovih delovnih teles. Načrtovane aktivnosti uredniškega odbora so se v skladu s sklepom predsedstva začele izvajati po skupščini 17.9.2004. Pripravljena je bila zasnova spletnega mesta in spletnih strani ZBDS, ki je bila postavljena v demo obliki na strežniku NUK, do konca decembra 2004 so bile na novo spletno mesto prenešene še aktualne datoteke s starega, določene rubrike pa bodo zapolnjene z novimi vsebinami v začetku leta 2005, nova spletna stran naj bi bila dokončno vzpostavljena (zapolnjena z načrtovanimi vsebinami) najkasneje do skupščine oktobra 2005. V letu 2005 bo izdelana tudi pisna politika vzdrževanja in dopolnjevanja spletnih strani ZBDS, do posvetovanja v Portorožu pa naj bi bile vse povezave oz. vsi meniji in podmeniji aktivni in zapolnjeni z vsebinami. Za vsebino bodo zadolženi uredniški odbor spletne strani, vsebinski in tehnični urednik.

Spletne strani sekcij in ZBDS na splošno so eden izmed osnovnih promocijskih virov tudi pri organizaciji strokovnih posvetovanj. V letu 2004 so bile izvedene naslednje naloge enote "Promocija ZBDS na spletni strani":

- ažuriranje spletnih strani Sekcije za splošne knjižnice, posvetovanje "**SODELOVANJE IN PARTERSTVO – DIGITALNO**", <http://sikce.ce.sik.si/>,
- ažuriranje spletnih strani Sekcije za šolske knjižnice, Kongres šolskih knjižničarjev z naslovom "**ŠOLSKE KNJIŽNICE VČERAJ, DANES, JUTRI**", <http://193.2.147.176/sekcija/strani/kongres/kongres1.htm>,

- ažuriranje spletnih strani Sekcije za specialne in visokošolske knjižnice”, posvetovanje “PARTNERSTVO ZA PRENOS ZNANJA”, <http://www.zbds-zveza.si/CEU.HTM>,
- ažuriranje spletnih strani Sekcije študentov bibliotekarstva” http://www.ff.uni-lj.si/studentske_strani/bibliotekarstvo/default.htm,
- postavitev nove spletne strani ZBDS, <http://www.zbds-zveza.si/>.

V letu **2005** se načrtuje vzdrževanje in dopolnjevanje centralnega spletnega mesta ZBDS in njegovih spletnih strani, financiranje izgradnje in vzdrževanja spletnih strani posameznih sekcij, ki so na drugih strežnikih, pa bo nujno doreči v okviru predsedstva ZBDS.

• **Promocijsko gradivo ZBDS**

V decembru je bila pripravljena in natisnjena zgibanka z besedilom Manifesta ZBDS o razvoju slovenskih knjižnic in knjižničarstva ter pripravljeno besedilo za zgibanko o ZBDS (poslanstvo in namen, cilji, dejavnost, naloge, zgodovina, organizacija itd.). V letu **2005** bo natisnjena zgibanka o ZBDS, pripravljeno bo promocijsko gradivo za študente bibliotekarstva in promocijska gradiva za strokovno posvetovanje ZBDS ter Dan slovenskih splošnih knjižnic, v načrtu je izdaja tiskanega kataloga razstave o razvoju slovenskih splošnih knjižnic.

PROGRAMSKI SKLOP: Izdajanje strokovnih publikacij

• **Revija Knjižnica: Revija za področje bibliotekarstva in informacijske znanosti**

Uredništvo v obravnavanem obdobju ni uvedlo bistvenih vsebinskih sprememb pri zasnovi revije ali pri delu uredniškega odbora, poteka pa so prizadevanja glede pridobitve sredstev za digitalizacijo starejših letnikov revije in izgradnjo e-arhiva člankov revije ter nadaljnje aktivnosti pri zagotavljanju dostopa do novih števil v polnem besedilu na spletu <http://revija-knjiznica.zbds-zveza.si/>. Žal projekt v okviru Ministrstva za informacijsko družbo ni bil sprejet. V letu 2004 sta izšli ena dvojna in dve enojni številki Knjižnice. Knjižnica izhaja po letnem načrtu dela, recenzijski postopki tečejo, oprema revije je v skladu s predpisanimi standardi, elektronska verzija je dostopna preko interneta, objavljena pa je – v skladu s poslovníkom revije – v določenem časovnem zamaku po izidu tiskane verzije.

V letu **2005** ni predvidenih bistvenih sprememb pri zasnovi in uredniški politiki revije. Načrtuje se le aktivnejša promocijska politika, trženje oglasnega prostora in povezovanje z uredništvij revij s področja arhivov in muzejev.

PROGRAMSKI SKLOP: Ponudba informacijskih storitev za knjižnice

• **EBSCOhost in IUS INFO**

V okviru ZBDS ustanovljenega konzorcija COSEC so se vsebine projekta eIFL.Direct prenesle na navedeni konzorcij in tako je COSEC član mednarodnega konzorcija **eIFL.net**. Cilj konzorcija je pridobivati elektronske vire po čimbolj ugodni ceni skupaj z drugimi državami v Evropi ter postati informativna točka za nabavo tujih virov in zastopa vse vrste knjižnic.

V letu 2004 je bil omogočen neomejen dostop preko interneta na spletnem servisu EBSCOhost (koordinatorka mag. Karmen Štular-Sotošek, NUK) za dvanajst podatkovnih zbirk v elektronski obliki v vseh vrstah slovenskih knjižnic in nakup pravnega in poslovnega informacijskega sistema IUS INFO za 60 knjižnic (koordinatorka Breda Karun, NUK).

Naročnina na bazo pravnih besedil IUS INFO je po dogovoru z IUS softwarom, proizvajalcem baze, začela teči 1.4.2004. Bazo splošne knjižnice redno uporabljajo in je v 5 letih, odkar imajo dostop do nje, postala nepogrešljiv informacijski vir.

Pogodbo o financiranju naročnine na bazo IUS INFO št. 3511-04-042068 je z Ministrstvom za kulturo sklenila Zveza bibliotekarskih društev Slovenije. Ministrstvo za kulturo je odobrilo 70% naročnine, preostalih 30% pa so preko Zveze splošnih knjižnic prispevale knjižnice same.